

Masura ISPA Nr. 2000/RO/16/P/PE/007

MEMORANDUM DE FINANȚARE

Convenit între Guvernul României și Comisia Europeană

**privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul
pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura:**

**“Tratarea apei potabile și a apei uzate din orașul Brașov și localitățile
învecinate situate în județul Brașov, România”**

MEMORANDUM DE FINANȚARE

Comisia Europeană, denumită în continuare *Comisia*, acționând pentru și în numele Comunității Europene, denumită în continuare *Comunitatea*, reprezentată de către Comisarul pentru Politică Regională, domnul Michel Barnier,

pe de o parte, și

Guvernul României, reprezentat de doamna Hildegard Carola Puwak, ministrul integrării europene, denumit în continuare *Beneficiarul*,

pe de altă parte,

AU CONVENIT URMĂTOARELE:

ARTICOLUL 1

Măsura la care se face referire în art. 2 va fi implementată și finanțată din resursele bugetare ale Comunității în conformitate cu prevederile cuprinse în prezentul memorandum. Măsura la care se face referire în art. 2 va fi implementată cu respectarea Condițiilor Generale prevăzute în anexa la Acordul-cadru semnat între Comisie și Beneficiar, completat cu prevederile prezentului memorandum și ale anexelor la acesta.

ARTICOLUL 2

Identificarea măsurii

Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare va contribui, sub forma asistenței financiare nerambursabile, la finanțarea următoarei măsuri descrise în anexa nr. I:

Numarul masurii: 2000/RO/16/P/PE/007

Denumirea măsurii: “Tratarea apei potabile și a apei uzate din orașul Brașov și localitățile învecinate situate în județul Brașov, România”

Durata: **Data începerii:** Data semnării memorandumului de finanțare de către Comisie

Data finalizării: 31 Decembrie 2008

Localizare: Județul Brașov

Grupa: Bazinul râului Olt

ARTICOLUL 3 **Angajamentul**

1. Cheltuiala publică sau echivalentă maximă care va fi luată în considerare pentru calcularea grantului va fi de 58.708.624 euro;
2. Procentul corespunzător grantului acordat de către Comunitate pentru măsura este fixat la 71% din totalul cheltuielilor publice sau echivalente indicate în planul de finanțare din anexa nr. II;
3. Valoarea maximă a asistenței asigurate de către Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare este fixată la 41.683.123 euro;
4. Un total de 20.841.561 euro este angajat din bugetul pe anul 2002 la capitolul bugetar B7-020. Angajamentele privind tranșele anuale ulterioare se vor baza pe planul de finanțare inițial sau revizuit pentru măsura respectivă, în funcție de stadiul implementării măsurii și de disponibilitățile bugetare.

ARTICOLUL 4 **Plățile**

1. Asistența comunitară va acoperi plățile referitoare la măsura pentru care s-au făcut angajamente valabile din punct de vedere juridic de către beneficiar și pentru care s-a alocat în mod specific finanțarea necesară. Aceste plăți trebuie să fie în legătură cu lucrările descrise în anexa nr. I.
2. Plățile efectuate înainte de data semnării memorandumului de finanțare de către Comisie nu sunt eligibile pentru asistență din partea Instrumentului pentru Politici Structurale de Preaderare.

3. Măsura descrisă în anexa nr. I și plățile efectuate de organismul responsabil pentru implementarea acestei măsuri se vor încheia nu mai târziu de data de 31 Decembrie 2008.

Raportul solicitat pentru efectuarea plății finale va fi înaintat în maximum 6 luni de la această dată.

4. Plata în avans este fixată la 8.336.624 euro, și va fi transferată după cum urmează:
- o suma de 4.168.312 euro va fi platită după semnarea prezentului memorandum de către beneficiar;
  - diferența se va achita după semnarea contractului de lucrări principale, care va fi avizat de către beneficiar și Comisie, după înaintarea planului final de achiziții ca și după îndeplinirea altor condiții specificate în art. 8(3) mai jos.
5. În conformitate cu prevederile pct. (5) din secțiunea a III-a din anexa nr. III.1, Comisia va accepta pentru această măsură o valoare totală a plăților în avans și intermediare reprezentând 90% din totalul asistenței financiare nerambursabile acordate.

ARTICOLUL 5

Respectarea legilor și politicilor Comunității

Măsura se va realiza cu respectarea prevederilor relevante stabilite în acordurile europene și va contribui la punerea în aplicare a politicilor Comunitare, în special a celor referitoare la protejarea și îmbunătățirea stării mediului.

ARTICOLUL 6

Proprietatea intelectuală

Beneficiarul și autoritatea responsabilă cu implementarea menționată la punctul 3 din anexa nr. I, se vor asigura în ceea ce privește obținerea tuturor drepturilor de proprietate intelectuală pentru studii, schițe, planuri, publicitate și pentru alte materiale produse în legătură cu planificarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea măsurii. Acestea vor garanta accesul și dreptul de a utiliza astfel de

materiale de către Comisie sau orice alt organism ori persoană delegată de Comisie. Comisia va utiliza aceste materiale numai în scop propriu.

ARTICOLUL 7

Permise și autorizații

Orice tipuri de permise și/sau autorizații necesare pentru implementarea măsurii trebuie să fie eliberate de către autoritățile competente ale beneficiarului la timp și în conformitate cu legislația națională.

ARTICOLUL 8

Condiții specifice referitoare la măsură

Fără a se aduce atingere condițiilor generale prevăzute în anexa nr. III, asistența financiară nerambursabilă acordată din partea Comunității se află sub rezerva următoarelor condiții:

1. Condiția privind evaluările și situația activelor:

Comisia își rezervă dreptul de a revizui valoarea asistenței pentru ISPA stabilită la art. 3, dacă în termen de 5 ani de la data finalizării lucrărilor, condițiile de exploatare (tarife, venituri, etc.) diferă în mod semnificativ față de evaluările inițiale făcute pentru stabilirea nivelului asistenței financiare nerambursabile și/sau există o modificare substanțială care:

- a) afectează natura exploatării sau condițiile de implementare sau conferă unui organism public sau privat un avantaj nejustificat; și
- b) rezultă fie din modificarea formei de proprietate asupra oricărei părți a infrastructurii finanțate, fie din încetarea sau modificarea esențială a aranjamentelelor de exploatare.

Țara beneficiară va informa Comisia asupra oricărei modificări și se va cere acordul prealabil din partea Comisiei pentru aceste modificări.

În cazul în care este încheiat un contract de concesiune pentru serviciile din domeniul apei potabile și apei uzate, sau este încheiată o altă formă de participare a sectorului privat, Comisia își rezervă dreptul de a verifica acest contract, pentru a se asigura că asistența se derulează în beneficiul strict al populației.

2. Condiția privind viabilitatea:

Asistența financiară nerambursabilă a Comunității pentru măsură este acordată sub rezerva punerii la dispoziție de către autoritățile implicate a unor resurse suficiente pentru asigurarea exploatării și întreținerii eficiente a activelor.

3. Condițiile care trebuie îndeplinite înaintea plății celei de-a doua tranșe a avansului:

- a) Semnarea unei înțelegeri de împrumut cu BERD în vederea finanțării investițiilor incluse în măsură;
- b) Prezentarea de către beneficiar a planului de achiziție final, care trebuie aprobat de către Comisie;
- c) Înființarea unei Unități de Implementare a Proiectului (UIP) și numirea unui manager de proiect conform termenilor de referință acceptați de către Comisie;
- d) Evidența unor investigații geo-tehnice preliminare de-a lungul aliniamentului magistralei principale, localizarea stațiilor de pompare, aliniamentul canalului colector "T" și descrierea detaliată a poziției tunelelor vor fi luate în considerare, înainte de lansarea licitației, pentru confirmarea fezabilității opțiunii;
- e) Evidența unei verificări a capacității stației de tratare a apei potabile din Tarlung și a calculului hidraulic al canalului colector, trebuie să fie realizate înaintea lansării ofertei și rezultatele vor fi incluse în documentele de ofertă relevante;
- f) Ajustarea tarifelor aplicate pentru acoperirea pierderilor financiare ca și rezultat al neajustării cu inflația din ultima perioadă, care reprezintă 30% din media tarifului din luna martie 2001, trebuie să fie realizate;
- g) Elaborarea unui plan de recuperare a costurilor canalului colector din Poiana Brașov, prin aplicarea "principiului poluatorul plătește";
- h) Beneficiarul va furniza mai multe detalii cu privire la nivelul apei industriale pre-tratate și reciclarea, înainte de licitație;

4. Condiții ce trebuie a fi îndeplinite înaintea efectuării plăților intermediare ulterioare:

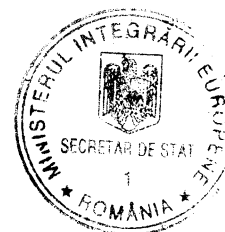
- a. Realizarea modificărilor la tarif aplicabile din prima zi a lunii calendaristice imediat după semnarea acestui memorandum de finanțare (“tariful inițial”), modificări aferente inflației:
  - i. astfel de creșteri de tarif datorate inflației vor apărea cel puțin de patru ori pe an și, în orice caz, nu mai târziu de 1 ianuarie, 1 aprilie, 1 iulie și 1 octombrie ale fiecărui an, sau
  - ii. atunci când creșterea cumulativă în procente datorată inflației de la creșterea anterioară de tarif depășește 5% se face corelarea în funcție de inflație.

Îndeplinirea acestei condiții va fi verificată la sfârșitul fiecărui an calendaristic. Această condiție poate fi revăzută de Comisie, avându-se în vedere viitoarea politică guvernamentală cu privire la controlul inflației.

- b. Sunt luate măsuri pentru a asigura deplina concordanță cu legislația existentă în ce privește tratarea apelor uzate înainte de 31 Decembrie 2005.
- c. Conform cerințelor Comisiei Europene și BERD până la data de 30 Iunie a fiecărui an până în anul 2005 va fi prezentat un raport care va fi inclus în Planul de Acțiune pentru a îmbunătăți managementul financiar și operațional al companiei de apă.

5. Condițiile ce trebuie îndeplinite înainte de plata finală:

- a. Prezentarea de către beneficiarul final, până la data de 31 decembrie 2006 a unui program specific de exploatare și întreținere care va fi agreat de Comisie. Programul se va derula pe o perioadă de 10 ani începând cu 1 ianuarie 2007.
- b. Evidența faptului ca un plan de recuperare a costurilor pentru canalul colector din Poiana Brașov a fost implementat cu succes.

ARTICOLUL 9

Prevederile privind implementarea cuprinse în anexele la prezentul memorandum de finanțare fac parte integrantă din acesta.

Nerespectarea condițiilor și prevederilor privind implementarea va fi tratată de Comisie conform procedurii stipulate în secțiunea a VIII-a din anexa III.1.

ARTICOLUL 10

Textul autentic al acestui memorandum de finanțare este prezentul document semnat mai jos:

Semnat la București

Semnat la Bruxelles

pentru Beneficiar

pentru Comunitate

Hildegard C. Puwak
ministrul integrării europene
Coordonatorul Național ISPA

Michel Barnier
membru al Comisiei Europene

Listă de Anexe

Anexa nr. I	„Descrierea măsurii”
Anexa nr. II	„Plan de finanțare”
Anexa nr. III	
Anexa nr. III.1	„Prevederi financiare privind implementarea ISPA”
Anexa nr. III.2	„Prevederi privind eligibilitatea cheltuielilor pentru măsurile finanțate prin ISPA”
Anexa nr. III.3	„Model de cerere de plată, pentru raportarea progresului financiar și fizic și pentru solicitarea de modificări”
Anexa nr. III.4	„Acord privind cerințele minime de control financiar aplicabile măsurilor finanțate prin ISPA”
Anexa nr. III.5	„Acord cu privire la neregulile și la recuperarea sumelor încasate eronat prin ISPA”
Anexa nr. III.6	„Cerințe privind informarea și publicitatea”

Descrierea măsurii

“Tratarea apei potabile și a apei uzate din orașul Brașov și localitățile învecinate situate în județul Brașov, România”

Codul măsurii: 2000/RO/16/P/PE/007

1. Denumirea măsurii: “Tratarea apei potabile și a apei uzate din orașul Brașov și localitățile învecinate situate în județul Brașov, România”

2. Autoritatea care prezintă cererea (coordonatorul național ISPA)

2.1. Numele: Hildegard Carola Puwak, ministrul integrării europene

2.2. Adresa: Ministerul Integrării Europene
Direcția coordonarea programelor ISPA și SAPARD
Eugen Teodorovici, director
Str. Apolodor, nr.17, latura Nord, sectorul 5, București

Telefon: + 40 -1- 30116 23

Fax: + 40 -1- 30116 26

E mail: eugen.teodorovici@mie.ro

3. Autoritatea responsabilă cu implementarea (conform celor definite la pct. 2, din secțiunea a II-a, anexa nr. III.2):

3.1. Nume: Oficiul de Plăți și Contractare Phare
Ministerul Finanțelor Publice

3.2. Adresa: Bul. Magheru nr.6-8, etaj V, Sector 1, București, România

în cooperare cu :

3.3. Nume: Ministerul Apelor și Protecției Mediului

3.4. Adresa: B-dul Libertății, nr. 12, sector 5, București, România

4. **Beneficiarul final** (în cazul în care acesta este alt organism decât autoritatea menționată la punctul 3): ca mai sus.

4.1. Nume: Regia Autonomă de Apă Brașov

4.2. Adresa: Str. Vlad Tepes, nr.13, Brașov, 2200, România

5. Localizare

5.1. Țara beneficiară: România

5.2. Regiune: Județul Brașov

6. Descriere

Măsura constă într-un număr de investiții referitoare la aprovizionarea cu apă potabilă și epurarea apelor uzate în orașul Brașov, oraș de aproximativ 325.000 de locuitori. Brașovul este situat în bazinul râului Olt, care se varsă în Dunăre, în final ajungând la Marea Neagră.

6.1. Aprovizionarea cu apă potabilă și tratarea apei potabile

Situația prezentă poate fi descrisă pe scurt astfel:

- calitatea apei din sursa de apă Harman- Prejmer (1700 l/s capacitate, inițial destinată pentru folosirea în agricultură și în irigații) nu este adecvată, datorită prezenței pesticidelor și conținutului crescut de ioni de fier;
- stația de tratare a apelor uzate de la Tarlung nu are capacitatea tehnologică de a atinge parametrii cantitativi și calitativi pentru apa potabilă, în special în condițiile unei turbidități ridicate a apei brute (aproximativ 6 luni pe an). Totodată, sistemul de operare este manual, neoferind nici un fel de precizie asupra acuratetii procesului tehnologic;
- datorită faptului că anumite componente ale rețelei de alimentare cu apă sunt vechi de 50-100 de ani, există o lipsă de funcționalitate a sistemului care este inacceptabilă și care duce la întreruperea serviciilor și la scurgeri/pierderi masive prin rețeaua de distribuție;
- în prezent nu există o distribuție centralizată a apei potabile în anumite cartiere ale Brașovului (Stupini, Tractorul VI);

- sistemul de distribuție pentru Sanpetru și Harman nu asigură fluxul și presiunea necesare;
- nu există un sistem de contorizare universală a consumului de apă.

6.2. Colectarea apei uzate

Situația prezentă poate fi descrisă pe scurt astfel:

- datorită condițiilor de precipitații, capacitatea de transport a sistemului de canalizare este depășită, având ca rezultat inundații în partea de jos a orașului. Reziduurile organice care rămân pe străzi în urma acestor inundații reprezintă un risc pentru populație;
- în absența rețelei de canalizare în anumite parti ale orasului, apa casnica se infiltreaza in sol, reprezentând un risc major, luand in considerare faptul ca apa de suprafata este folosita in multe parti ale orasului pentru nevoi domestice;
- în stațiunea montana Poiana-Brasov, statia de tratare existenta nu este operationala, reprezentând o mare problema pentru mediu si pentru cursurile de apa din zona. Aceasta afecteaza aprovizionarea cu apa potabila a unei intregi zone.

6.3. Componentele proiectului

A fost pregatit un master plan pentru perioada 2000-2020 In cadrul măsurii ISPA au fost incluse următoarele componente:

A. Alimentarea si tratarea apei potabile

Sistemul de alimentare cu apa din Brasov va fi reorganizat. Sursa de apa Harman-Prejmer va fi abandonata. Aceasta sursa de apa consta in 40 de puturi (de adancime mica si medie, ex. mai putin de 50 m) care cuprind apa subterana. Puturile sunt localizate intr-o zona agricola supusa unui risc crescut de deteriorare a calitatii apei datorita pesticidelor. Apa prezinta de asemenea si un inalt continut de fier. In plus fata de faptul ca apa nu este in concordanta cu normele de calitate referitoare la apa potabila, folosirea acestor surse implica cateva faze de pompare succesive, care necesita consum de energie. De aceea este necesar ca aceste puturi sa fie excluse din sursele regulate de apa. Reorganizarea sistemului de alimentare cu apa necesita o serie de investitii in

statii de pompare, rezervoare si retele de distributie. In afara eliminarii surselor de apa de calitate inferioara, reorganizarea sistemului de alimentare cu apa va avea ca scop exploatarea debitului gravitational, reducerea fazelor de pompare, economisind energie si crescand eficienta operationala. Va exista de asemenea o reducere a cantității de apă produsă: capacitatea statiei de tratare a apei potabile de la Tarlung va fi crescuta de la 1.650 l/s la 2.200 l/s, in timp ce sursa de apa Harman-Prejmer va produce 1.700 l/s Urmatoarele componente sunt incluse in programul de alimentare cu apa si de tratare:

Componenta I: Reabilitarea statiei de tratare a apei potabile Tarlung

Statia de tratare a apei potabile care functioneaza in prezent, a fost construita intre 1968-1974 si a fost extinsa intre 1980-1982. Are o capacitate tehnologica de 1.650 l/s si are capacitatea de a trata acest debit numai in cazul in care apa extrasa din lacul de acumulare este de buna calitate. Cand nivelele de turbiditate sunt crescute (in timpul perioadelor ploioase sau de topire a zapezii, aproximativ 6 luni/an) capacitatea de tratare este in mod considerabil redusa.

Urmatoarele lucrari sunt prevazute:

- construirea a doua rezervoare pentru pre-oxidarea apei brute;
- constructia a doua rezervoare de sedimentare tip lamela cu curenti incrucisati care sa inlocuiasca unitatile de sedimentare existente;
- restaurarea camerelor de filtrare nr. 2, 3, 4 (camera de filtrare nr. 1 a fost deja restaurata in cadrul unor programe de investitii anterioare);
- doua rezervoare si statia de spalare a filtrelor;
- constructia unor noi cladiri prevazute cu un echipament modern si automat de pregatire si dozare;
- modernizarea fabricii de clorinare, luand in considerare dozarea si siguranta echipamentelor;
- facilitati pentru gestionarea apei de spalare inversa (spalare in contra curent)
- reabilitarea fluxului orizontal al rezervorului de sedimentare pentru a fi folosit la tratarea apei de spalare inversa (spalare in contra curent);
- echipament de deshidratare a namolului;
- extinderea capacitatii statiei termo-electrice si a atelierului mecanic;
- constructia unei cladiri suplimentare pentru administratie si control, care va include un centru de informare a publicului;
- laborator fizic/chimic, biologic si bacteriologic;
- reabilitarea depozitului existent pentru materialele de intretinere;
- reabilitarea statiei electrice;

- reabilitarea retelelor interne ale statiei de tratare a apelor uzate;
- lucrari la locul de plasare al statiei de tratare;
- operarea statiei trebuie sa fie imbunatatita si automatizata prin introducerea unui sistem de control bazat pe un program computerizat, incluzand instalarea instrumentelor de masura si control.

Reabilitarea statiei de tratare va asigura:

- tratarea unui flux de 2.200 l/s in orice fel de conditii, incluzand cele de inalta turbiditate, pentru complianta cu Directivele Uniunii Europene in ceea ce priveste apa potabila. Noua capacitate a statiei de tratare va permite abandonarea puturilor de slaba calitate Harman-Prejmer;
- monitorizarea si automatizarea procesului de operare cu posibilitatea de interventie in timp real;
- recuperarea si tratarea apei necesare spalarii inverse a filtrelor, tratarea namolurilor si depozitarea finala intr-un depozit de deseuri ecologice (deja terminat in 2001), pentru a preveni descarcarile viitoare ale apelor uzate in raul Timis;
- folosirea unor echipamente cu grad crescut de eficienta si de baza.

Componenta II: Reabilitarea retelei de alimentare cu apa in orasul Brasov

Acest proiect prevede reabilitarea retelelor de alimentare cu apa potabila in cartierele Racadau si Schei (20,2 km), care vor reduce in mod semnificativ nivelele de scurgere, care in unele cazuri sunt estimate a fi mai mult de 60%. Masurarea la nivel de scara de bloc si instalarea de masuratori zonale in cartierele renovate va permite determinarea balantei apei pentru fiecare zona prin identificarea pierderilor.

Componenta III: Distributia eficienta a fluxului de apa tratat suplimentar in statia de tratare de la Tarlung si reabilitarea sistemului de alimentare cu apa in cartierul Triaj

Abandonarea folosirii sursei de apa de la Harman- Prejmer va permite eliminarea a 3 faze de pompare. Reorganizarea sistemului de alimentare cu apa va necesita urmatoarele lucrari:

- unul dintre cele 17 rezervoare din oras (rezervorul Darste) va fi alimentat cu apa transportata gravitational de la statia Tarlung prin interconectarea cu colectorul principal de la statia de tratare a apei potabile din orasul Brasov;
- alimentarea rezervorului Pleasa din rezervorul Darste printr-o noua statie de pompare;
- aprovizionarea cartierului Timis- Triaș, care va reduce drastic nivelul de scurgere in aceasta parte a rețelei de distributie.
- reabilitarea rețelei de apa potabila in cartierul Timis-Triaș, care va reduce semnificativ nivelul existent de scurgeri in aceasta parte a rețelei de distributie

Componenta IV: Alimentarea cu apa pentru Sanpetru si Harman

Alimentarea cu apa in zonele Harman si Sanpetru este in prezent asigurata din sursa de apa de la Harman- Prejmer. In cadrul acestei componente:

- statia de pompare Rulmentul va fi restaurata in totalitate prin instalarea unei stații de pompare eficiente si un sistem automat de control. Un nou rezervor-tampon este prevazut pentru imbunatatirea operarii si pentru a permite realizarea de reparatii viitoare la vechiul rezervor-tampon;
- alimentarea cu apa pentru Harman si Sanpetru va fi asigurata printr-o conducta verticala de la statia de pompare Rulmentul pana la un rezervor care va fi construit pe dealul Lempes. De acolo, apa va fi distribuita gravitational catre cartierele Sanpetru si Harman prin rețele de distributie.

Componenta V: Dezvoltarea rețelei de distributie a apei potabile in orasul Brasov

Proiectul prevede dezvoltarea rețelelor pentru apa potabila, incluzand derivatii si apometre, in cartierele Tractorul VI si Nord (aproximativ 600 de locuitori) si in cartierul Stupini (aproximativ 1.770 de locuitori), care in prezent nu au inca aceste facilitati. In prezent, in cartierul Stupini, apa potabila este obtinuta din fantani de suprafata (5-8 m), care nu ating standardele de calitate ale apei potabile. Exista o mare incidenta a spitalizarii datorita proastei calitati a apei (boli gastrice).

Componenta V: Apometre

Acest proiect include achizitionarea de apometre (4.550), altele decat cele care vor fi instalate in zonele dezvoltate/reabilitate, pentru a tine evidenta tuturor

consumatorilor care in prezent nu sunt masurati, si pentru a le inlocui pe cele vechi/defecte. Proiectul va completa investitia facuta în acest sens initiata în cadrul Programului de Dezvoltare a Utilitatilor Municipale I (MUDP I). Aceasta va asigura contorizarea in proportie de 100% a consumatorilor.

Ca parte a componentelor II-V, sistemele de control, presiune si senzorii de nivel la rezervoare, precum si SCADA, vor fi asigurate.

B. Colectarea apelor uzate

Aceasta componenta are ca scop imbunatatirea si maximizarea colectarii apelor uzate. Epurarea va fi asigurata de statia de epurare a apelor uzate Brasov, care a fost reabilitata prin intermediul programului MUDP I, pentru a fi in concordanta cu Directiva CE referitoare la apele urbane uzate. Statia de epurare are o capacitate suficienta pentru a trata un flux crescut de apa. Toate extensiile noi ale canalizarii vor fi conectate la statia de epurare a apelor uzate reabilitata.

Componenta VII: Dezvoltarea retelei de canalizare in orasul Brasov

Aceasta componenta consta in dezvoltarea unei retele de canalizare in cartierul Tractorul VI Sud, care in prezent nu dispune de asemenea facilitati (12km).

Componenta VIII: Reabilitarea si dezvoltarea Colectorului "I"

Proiectul rezolva colectarea apelor uzate de la zonele de est si nord-est ale orasului Brasov si transportul acestora prin gravitatie la WWTP Brasov. Aceasta va reprezenta un ajutor pentru alte colectoare de ape uzate existente in oras, care, in timpul perioadelor cu precipitatii abundente si topiri de zapada, sunt supraincarcate, acest lucru cauzand inundari regulate ale orasului, generând riscul imbolnavirii populatiei.

Componenta IX: Construirea canalului colector principal in Poiana Brasov – Rasnov

In prezent, situatia este urmatoarea:

- Poiana Brasov este una din zonele orasului Brasov cu un important potential turistic, care are o retea separata de canalizare. Apele uzate sunt colectate si transportate gravitational pana la statia de epurare existenta. Statia de epurare este localizata de-a lungul rutei turistice Poiana Brasov – Rasnov, la baza partiei de schi.

- statia de epurare a devenit operationala in 1978. Atat din cauza gradului avansat de deteriorare a lucrarilor civile si echipamentului electromecanic al statiei, cat si datorita locatiei nefavorabile, este recomandat sa se introduca o solutie alternativa sigura si eficienta pentru colectarea apelor uzate din zona Poiana Brasov. Statia de epurare are deficiente serioase care au avut ca rezultat o apa uzata insuficient tratata.
- cladirile localizate in Poiana de Jos au in prezent bazine septice rudimentare, care nu lucreaza corespunzator, contaminand zona turistica.

Aceasta componenta a proiectului va rezolva urmatoarele aspecte:

- apele uzate din Poiana Brasov vor fi colectate la punctul de intrare al statiei de epurare existente si transportate gravitational printr-un nou canal colector, care se va lega de canalul existent din Rasnov la statia de epurare Brasov. Colectorul Rasnov - Statia de epurare Brasov are capacitate suficienta de transport a fluxului aditional de ape uzate generate in Poiana Brasov. In acelasi timp, implementarea colectorului va rezolva interceptarea si colectarea apelor uzate din zona Poiana de Jos.
- constructia acestui colector va pune capat unei situatii in care practic, apa uzata netratata este descarcata intr-o importanta zona turistica, ce mai departe va reprezenta o sursa de apa pentru orasele Rasnov si Cristian.

Componenta X: Debitmetru apa uzata

Aceasta componenta include procurarea si instalarea unui echipament suplimentar de masurare in punctele strategice ale sistemului de colectare, astfel incat debitele de ape uzate pot fi monitorizate continuu si poate fi creata o baza de date. Baza de date va permite aplicarea principiului „poluatorul plateste”.

C. Asistenta Tehnica, Supervizare in timpul implementarii si Publicitate

- **Asistenta Tehnica** va fi solicitata pentru urmatoarele activitati:
  - sa asiste Unitatea de Implementare a Proiectului (PIU) in realizarea sarcinilor;
  - asistarea companiei de apa in implementarea Planului de Actiune pentru Imbunatatirea Performantei (in scopul imbunatatirii structurilor de

- conducere constituite; structurile si capacitatea implementarii investitiilor de capital; performanta financiara si operationala si stabilirea mecanismelor pentru servicii suplimentare). Ca parte a acestui Plan de Actiune, va fi realizat un Program de Performante Financiare si Operationale, in scopul de a introduce sistemul tarifar de acoperire a costurilor; sistemul de control al costurilor si datorilor; planul de imbunatatire a serviciilor;
- sa delege realizarea unui studiu de analiza a optiunii pentru participarea sectorului privat.
  - **Asistenta tehnica** pentru pregatirea procesului participarii sectorului privat. In Brasov, implicarea sectorului privat se poate dovedi benefica pentru a asigura operarea si intretinerea optima a bunurilor reabilite/construite cu grant ISPA. Municipality locala este interesata sa implice sectorul privat in managementul apei sale si in serviciile de apa uzata. Facand obiectul unui studiu de analiza a optiunii (vezi mai sus) care recomanda care ar fi cea mai adecvata forma de participare a sectorului privat, asistenta tehnica (in conditiile unei expertize legale, financiare, tehnice) va fi solicitata sa sprijine municipalitatea sa inceapa si sa incheie acest proces, cu succes, in conformitate cu legislatia UE si romana in acest domeniu.
  - **Supervizarea in timpul implementarii:** un inginer FIDIC supervisor va fi prezent sa supervizeze implementarea lucrarilor.
  - **Publicitate** pentru proiect.

7. Obiective

Obiectivul general al masurii este sa imbunatateasca infrastructura de mediu a Brasovului in Romania, tara candidata la aderarea la UE, in scopul indeplinirii obligatiilor stabilite in Acordul de Aderare.

Principalul obiectiv al proiectului este de a asigura reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii pentru tratarea si distribuirea apei potabile si colectarea apelor uzate. Aceasta va permite urmatoarele:

- reabilitarea Statiei de tratare a apei potabile (STAP) va asigura accesul la o apa de buna calitate, reducand riscurile fata de sanatatea publica;

- noile conducte principale de apa, reorganizarea si reabilitarea statiilor de pompare vor face sistemul mai eficient, vor reduce costurile de pompare si vor permite o operare mai eficienta;
- reabilitarea retelei de distribuire a apei, contorizarea serviciilor necontorizate si instalarea unor noi retele, vor imbunatati aprovizionarea cu apa a consumatorilor, vor reduce pierderile din retea (de la 37% la 20%) si riscul intrarii apei contaminate in conducte prin punctele de scurgere;
- completarea si extinderea canalului colector "I" si construirea din Poiana Brasov pana la Rasnov a canalului colector vor scadea presiunea din reseaua de canalizare in perioada ploioasa astfel incat apa sa nu mai iasa prin gurile de canalizare, sa fie prevenita iesirea la suprafata prin izvoare a apei uzate netratate in Poiana Brasov protejand astfel mediul;
- prin realizarea acestui proiect, riscurile pentru sanatatea publica datorate deteriorarii calitatii apei in puturile din Harman–Prejmer vor fi rezolvate.

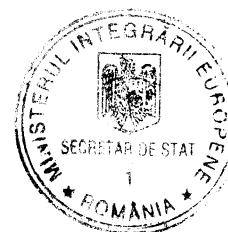
7.1. Conformitatea cu directivele UE

Componentele propuse pentru implementare in cadrul masurii ISPA pentru Brasov vor adresa cererile legale cuprinse in urmatoarele directive ale CE:

Componenta I, Reabilitarea STAP Tarlung – Aceasta componenta va asigura capacitatea beneficiarului de a se conforma cu cerintele privind calitatea apei potabile din Directiva privind calitatea apei destinata consumului urban 98/83/CE.

Componenta II, Reabilitarea retelei de aprovizionare cu apa potabila in orasul Brasov – prin inlocuirea conductelor deosebit de corodate care provoaca scurgeri din retea, obligatiile beneficiarului de a furniza apa potabila de calitate, asa cum este stipulat in Directiva privind calitatea apei destinata consumului urban 98/83/CE vor fi in continuare puse in practica.

Componenta III, Distributia eficienta a debitului suplimentar de apa tratata in STAP Tarlung si **Componenta IV**, aprovizionarea cu apa potabila a Sanpetru si Harman – prin intreruperea folosirii unei surse poluate, aceste componente vor asigura ca sunt respectate obligatiile de a furniza apa potabila de calitate asa cum este stipulat in Directiva privind calitatea apei destinata consumului urban 98/83/CE.

Componenta V, Dezvoltarea rețelei de apă potabilă în orașul Brașov – prin asigurarea unei conectări adecvate direct la noile conducte de distribuție, va garanta ca beneficiarul să îndeplinească obligațiile de a furniza apă potabilă de calitate așa cum este stipulat în Directiva privind calitatea apei destinată consumului urban 98/83/CE.

Componenta VII, Dezvoltarea rețelei de canalizare în orașul Brașov, **Componenta VIII**, reabilitarea și dezvoltarea colectorului "T", **Componenta IX**, construirea canalului principal colector în Poiana Brașov, **Componenta X**, contoare de debit – vor asigura conformitatea cu Directiva pentru ape uzate 91/271/CEE, maximizând cantitatea de apă uzată ce va fi tratată la Stația de tratare a apelor uzate (STAU) și elimină deversările de apă uzată netratată în zona Poiana Brașov.

În completare, reabilitarea și extinderea rețelelor de aprovizionare cu apă și de canalizare ajută la asigurarea conformității cu Directiva 80/68/CEE privind apele de suprafață.

7.2 Indicatori fizici

Indicatorii cheie, așa cum sunt prezentați în tabelul următor, vor fi folosiți pentru monitorizarea progresului fizic al construcției proiectului. Ca proiectare finală a anumitor componente măsură va fi lăsată constructorului, cifrele prezentate în tabel sunt indicative.

Indicatori fizici Rezultate: Tratarea apei Potabile și Aprovizionare	Unitatea de măsură	Volumul /numarul
<i>I – Reabilitarea STAP Tarlung</i>		
Lucrul la o nouă construcție	M ³	35.223
Volumul lucrărilor de construcții de pământ	M ³	72.185
Drumuri și platforme	M ²	4.650
Conducte Dn 32 – 200 mm pentru proces și apă potabilă	ml	1.905
Conducte Dn 250 – 100 mm	ml	1.680
Conducte de canalizare Dn 250 – 400 mm	ml	1.225
Pod razeuitor	nr.	5
Pod macara	nr.	3
Pompe	nr.	21
Suflante de aer	nr.	1

Zona construita pentru reabilitarea statiei de filtrare, statia de clorinare, spalarea in contracurent a tancurilor de sedimentare, centrala termica, cladirea administrativa si depozite	M ²	4.205
<i>I – Reabilitarea retelei de distribuire a apei</i>		
Conducta Dn 25 – 90 mm	ml	3.300
Conducta Dn 160 – 315 mm	ml	11.700
Conducta Dn 400 mm	ml	370
Camere	nr.	265
Valve	nr.	286
Hidranti	nr.	250
Apometre	nr.	1.402
Drumuri reparate	ml	22.400
<i>III – Distributia eficienta (inclusiv reseaua de distributie a apei din Timis – Triaj District)</i>		
Statia de pompare		
- lucrari de pamant	m ³	200
- betoane	m ³	350
- pompe	nr.	3
- poduri macara	nr.	1
	ml	1.615
Conducte Dn50 – 75 mm	ml	2.630
Conducte Dn 160 – 225 mm	ml	4.530
Conducte Dn 400 – 500 mm	nr.	97
Camere	nr.	47
Valve	nr.	2
Subtraversari de cai ferate	lm	7.925
Reparatii de drum	ml	1.500
Aprovizionarea cu electricitate	nr.	41
Hidranti	nr.	112
Apometre		
<i>IV – Aprovizionarea cu apa in Harman si Sanpetru</i>		
Statia de pompare		
- pompe	nr.	9
Rezervoare de apa		
- lucrari de pamant	m ³	1.460
- betoane	m ³	580

- valve	nr.	5
Conducte Dn 355 mm	ml	5.140
Conducte Dn 400 mm	ml	3.600
Camere	nr.	2
Valve	nr.	5
Reparatii de drumuri	ml	3.160
Aprovizionarea cu electricitate	ml	1500
<i>V – Dezvoltarea rețelei de distributie a apei</i>		
Conducte Dn 25 – 40 mm	ml	500
Conducte Dn 110 – 400 mm	ml	72.186
Camere	nr.	635
Valve	nr.	475
Hidranti	nr.	396
Apometre	nr.	56
Reparatii de drumuri	ml	32.230
<i>VI - Apometre</i>		
Apometre	nr.	4.550
Indicatori fizici Rezultate: colectarea apelor uzate	Unitatea de masura	Volumul / Numarul
<i>VII – Dezvoltarea rețelei de canalizare (Tractorul Sud)</i>		
Conducte Dn 300 – 500 mm	ml	9.270
Conducte Dn 1000 mm	ml	3.000
Camere	nr.	240
Reparatii de drumuri	ml	8.000
<i>VIII – Canalul colector I</i>		
Conducte Dn 400 mm	ml	1415
Conducte Dn 1000 – 2200 mm	ml	3900
Camere	nr.	67
Tunel sub calea ferata	ml	815
Reparatii de drumuri	ml	2.575
<i>IX – Canalul colector Poiana Brasov</i>		
Conducte Dn 300 – 400 mm	ml	13.300
Camere	nr.	296
Tunel in stanca	ml	900
Apometre pentru ape uzate Dn 300 mm	nr.	2
<i>X – Apometre pentru ape uzate</i>		
Apometre pentru ape uzate Dn 300 – 1200 mm	nr.	9

Indicatori de performanta Rezultate	Inainte de ISPA	Dupa ISPA
Aprovizionarea cu apa		
Populatia conectata	98%	100%
Calitate necorespunzatoare	20%	0%
Serviciu adecvat standardelor (presiune, aprovizionare, continuitate)	75%	100%
Contorizare	97%	100%
Canalizare		
Proportia apei tratate	60%	100%
Ponderea populatiei conectata	94%	99,5%*

*Sistemul de canalizare in Stupini si Tractorul VI Sectorul Nord va fi realizat imediat dupa finalizarea Statiei de tratare a apelor uzate Feldioara (investitie prevazuta in Master Plan). Astazi aceste sectoare sunt aprovizionate din puturi individuale de mica adancime, iar apa uzata este colectata in bazine_septice golite in mod regulat.

Indicatori de performanta	Inainte de ISPA	Dupa ISPA
Aprovizionarea cu apa		
Pierderile din retea (datorate scurgerilor, absentei contorizarii etc.)	37%	20%
Canalizare		
Imbunatatirea calitatii bazinului Valea Seaca*	Clasa A3	Clasa A2

* Bazinul Valea Seaca este creat din cursurile de apa din izvorul Valea Seaca si initial era inclus in categoria de calitate A2. Datorita apelor uzate netratate corespunzator in STAU Poiana Brasov si deversarilor in acest curs de apa, Valea Seaca este acum clasificata ca A3 in termeni de calitatea apei.

8. Programul de lucru

Programul de lucru orientativ este urmatorul:

Categoria de lucrari	Data de inceput	Data de finalizare
Studiul de fezabilitate	Martie 2000	Septembrie 2000
Analiza economica	Martie 2000	Mai 2000
Analiza financiara	Martie 2000	Iunie 2000
Studiul de impact asupra mediului	Martie 2000	Iunie 2000
Proiectare	Martie 2000	Decembrie 2000
Documentatia de licitatie	Septembrie 2000	Septembrie 2001
Cumpararea terenului	Iulie 2002	Decembrie 2003
Construirea	Septembrie 2002	Decembrie 2007
Faza operationala	Iulie 2008	În curs de desfășurare

9. Elementele principale ale analizei financiare

9.1. Principiul “poluatorul plateste”

Datorita taxei pentru apa bruta si aplicarea catre consumatori a tarifelor pentru aprovizionarea cu apa si canalizare, principiul poluatorul plateste este respectat:

- Apa Brasov plateste catre SEGA tarife pentru apa bruta extrasa, care colecteaza veniturile pentru autoritatea nationala a apei si plateste in acest fel o suma pentru poluarea mediului catre autoritati, care sunt insarcinate cu protectia apei.
- Apa Brasov este obligata sa plateasca comisioane pentru apele deversate in mediul inconjurator care depasesc anumite standarde de poluare catre aceleasi autoritati
- Consumatorii platesc pentru extragerea de apa cu tarifele lor pentru apa.
- Consumatorii platesc pentru tratarea apei uzate prin intermediul tarifelor lor pentru canalizare.

Parametrii de calitate pentru apa uzata industrială deversata in rețeaua de canalizare sunt prevazuti in legislatia romana si sunt aplicati la nivel national. Pentru a atinge aceste standarde este necesar pentru majoritatea industriilor sa

realizeze o pre-tratare inaintea deversarii in sistemul municipal de canalizare. Pentru nerespectare sunt prevazute penalizari financiare.

Unitati de operare individuale a Companiei Apa Brasov realizeaza controlul de calitate (a calitatii tratarii apei potabile si a epurarii apei uzate) dar agentiile de mediu si de sanatate realizeaza teste independente. Apa Brasov plateste taxe de penalizare pentru neconcordanta, desi acest lucru este raportat ca fiind rar. In eventualitatea in care un consumator deverseaza substante interzise in sistemul de canalizare, Apa Brasov poate sa impuna penalizari financiare. Aceasta indica ca sistemul de monitorizare si amendare este activ, desi se pare ca marimea amenzilor inca nu constituie un impediment motivant.

Una dintre componentele propuse, Colectorul Poiana Brasov – Rasnov priveste o zona caracterizata de o racordare ne-domestica de 70%, in special hoteluri si case de vacanta. Se considera ca povara acestei componente nu trebuie sa fie suportata de rezidentii din Brasov si ca principiul “poluatorul plateste” ar trebui aplicat in totalitate. De aceea va fi pus la punct un plan de recuperare a costurilor colectorului Poiana Brasov, prin intermediul principiului mentionat. Acest lucru a fost luat in calcul pentru determinarea gradului de interventie pentru acesta masura.

9.2. Tarife

In orasul Brasov, tarifele in 2001 reprezentau aproximativ 3,9% din media venitului pe gospodarie. Ajustarea tarifului aplicat pentru recuperarea pierderilor financiare ca urmare a necorelarii cu inflatia in ultima perioada, adica aproximativ 30% din media tarifului aplicat in martie 2001, va fi realizata, urmata apoi de ajustarea regulata a tarifelor, in vederea corelarii cu inflatia.

O crestere a tarifelor in anul 2008 cu 20% (anul in care isi incepe activitatea statia de tratare a apei potabile) este anticipata. O crestere viitoare a tarifelor va fi bazata pe principiul recuperarii costurilor. Apa Brasov se angajeaza sa aiba o politica de recuperare a costurilor ca si conditie esentiala pentru autonomia sa financiara.

In plus, vor fi stabilite mecanisme la inceputul masurii ISPA pentru a asigura recuperarea costurilor legate de colectorul principal de la Poiana Brasov – Rasnov prin intermediul unei taxe speciale de turism sau a unor cheltuieli mai mari pentru turistii din Poiana Brasov.

9.3. Exploatarea si intretinerea

Un procent de 0,5% din structurile civile de mai sus sau din cele prezentate in continuare (inclusiv canalul colector reabilitat) si 3% din componentele mecanice si electrice, pe baza valorii lor stabilite, vor fi utilizate ca baza a alocatiilor bugetare anuale pentru a se asigura ca noile bunuri sunt mentinute la standardele de calitate cerute. Analizele financiare subliniaza faptul ca vor fi disponibile suficiente resurse pentru a se asigura exploatarea si intretinerea corespunzatoare. Costul de exploatare si intretinere este estimat ca fiind superior prezentului cost situat in jurul valorii de 91.000 euro pe an. O mare parte din aceasta crestere a costurilor se va datora in special tratarii chimice asigurate prin Statia de Tratare a Apei Potabile de la Tarlung.

10. Anliza impactului asupra mediului

10.1. Procedura

Nici o componenta a acestui proiect nu intra sub incidenta celor doua anexe, Anexa I sau Anexa II a Directivei nr. 85/337/CEE privind Evaluarea Impactului asupra Mediului (amendata prin Directiva 97/11/CE). A fost realizat totusi un studiu de impact asupra mediului in anul 2000¹. Trebuie obtinut de asemenea acordul de mediu, iar autoritatea competenta pentru eliberarea acestuia este Ministerul Apelor si Protectiei Mediului. In concordanta cu legislatia romaneasca, acordul pentru inceperea constructiei ("autorizatia de constructie") este obtinuta dupa finalizarea proiectului tehnic (in faza de proiectare dintre studiul de fezabilitate si proiectul detaliat de constructie) si a documentelor de licitatie.

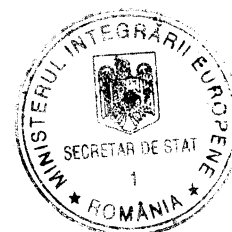
10.2. Monitorizarea conformarii

La nivel local au fost create inspectoratele locale de protectie a mediului care sunt responsabile cu emiterea acordului de mediu si monitorizarea proiectului. Responsabilitatea privind monitorizarea conformarii proiectului cu standardele stabilite in documentatie este organizata dupa cum urmeaza:

Apa potabila

---

¹ Aplicatia initiala includea componente care se incadrau in Anexa II a Directivei privind Evaluarea Impactului asupra Mediului. Aceste componente nu au fost pastrate.

Pentru a monitoriza calitatea apei potabile si a apelor uzate, a fost infiintat, in cadrul Companiei de Apa Brasov, un Birou pentru Supravegherea Calitatii si Protectiei Mediului. Acest birou se afla in directa subordine a Directorului General si este in permanent contact cu Inspectoratul de Protectie a Mediului (IPM), Directia de Sanatate Publica si Inspectia Sanitara de Stat. Extragerea de probe si analiza probelor de apa potabila este realizata dupa cum urmeaza:

La Statia de Tratare a Apei de la Tarlung:

- probele de apa bruta sunt prelevate de doua ori pe zi din lacul de acumulare de la Tarlung iar analizele (fizice, chimice, bacteriologice si cele biologice) sunt realizate in laboratoarele statiei;
- probele sunt prelevate de doua ori pe zi dupa fiecare etapa de tratare (analize fizice, chimice si bacteriologice). In fiecare zi se realizeaza analiza clorului si a turbiditatii.

Pentru alte surse de apa si reseaua de distributie: probele sunt recoltate zilnic din 40 de puncte diferite din reseaua de distributie si din alte surse de alimentare cu apa (puturi si izvoare). Probele stranse sunt transportate in principalul laborator al Companiei de Apa Brasov, unde dupa inregistrarea acestora (locul de prelevare si ora) se realizeaza analizele (fizico-chimice si bacteriologice).

Apa uzata

- limitele parametrilor masurati la nivelul descarcarii de apa uzata provenita din statia de tratare a apei uzate sunt stabiliti de catre Ministerul Apelor si Protectiei Mediului prin intermediul Regiei Autonome Apele Romane si trebuie respectati in mod strict. Acesti parametri sunt stabiliti in concordanta cu Directiva CE privind Apele Uzate Urbane 91/227/CEE.
- monitorizarea calitatii este realizata de personalul statiei de tratare a apelor uzate impreuna cu Biroul pentru Supravegherea Calitatii si a Protectiei Mediului, folosindu-se laboratorul de ape uzate al Companiei de Apa Brasov.
- in acelasi timp, institutiile de supervizare/monitorizare, precum IPM locale si reprezentanta locala a Companiei Apele Romane, monitorizeaza calitatea apei uzate utilizand propriile lor laboratoare;

- laboratorul de ape uzate al Companiei de Apa Brasov impreuna cu Biroul pentru Supravegherea Calitatii si a Protectiei Mediului realizeaza activitatea de monitorizare a deversarilor de ape uzate in reseaua publica de canalizare, provenind de la agentii economici;
- în fiecare zi, laboratorul strange probe de apa uzata devarsata pe care le analizeaza si pe baza carora realizeaza rapoarte pentru Biroul de Protectie a Mediului. Acest birou elibereaza acordul privind deversarile pentru fiecare agent economic in parte care utilizeaza reseaua de canalizare, in conformitate cu NTPA 002. Daca, in urma analizelor, se constata depasirea limitelor stabilite in acorduri, biroul calculeaza penalitati si aplica sanctiuni pentru aceste depasiri. Probele sunt prelevate in concordanta cu o planificare lunara. Dotarea laboratorului este foarte moderna astfel incat analizele sunt realizate in mod corespunzator.

11. Cost și asistență (in euro)

A. Repartizarea costurilor in functie de tipurile de cheltuieli

Articolul	Cost total (euro)	Cost neeligibil (euro)	Cost total eligibil (euro)
Cheltuieli planificare/proiectare	1.637.092	(3) 845.234	791.858
Achizitionarea terenului (1) (4)	457.282	457.282	0
Pregatire amplasament	1.296.679		1.296.679
Lucrari principale	42.622.607		42.622.607
Echipamente si instalatii pentru statie	6.073.029		6.073.029
Asistenta tehnica (inclusiv training)	1.075.434		1.075.434
Supervizarea in timpul implementarii	2.337.727		2.337.727
Publicitate	78.497		78.497
Cheltuieli neprevazute (2)	4.432.793		4.432.793
Taxe publice si impozite (1)	10.535.057	(3) 10.535.057	0
Altele (de specificat)	0		0
TOTAL	70.546.197	11.837.573	58.708.624

- (1) Neeligibil
- (2) Justificate în mod corespunzător numai pentru elementele bugetare menționate. Cheltuielile neprevăzute au fost estimate la 8% din costul proiectului pe baza a 6% alocări pentru lucrări adiționale și elemente neprevăzute în contract și 2% factor de creștere a prețurilor. În particular, absența Sistemului de Informații Geografice poate conduce la modificarea rutelor pe parcursul implementării proiectului
- (3) Cheltuieli realizate înainte de aplicatie (în ceea ce privește taxele publice și impozitele, cheltuieli în valoare de 5.643 euro au fost realizate înainte de aplicatie)
- (4) Practic toate cerințele legate de achiziționarea terenului afectează doar terenul public, cu excepția unor mici proprietăți private. Conform Legii Nr. 33/94 privind "Exproprierea datorită utilizării publice", nu vor fi probleme legate de achiziționarea terenului aflat în proprietate privată care pot influența negativ implementarea proiectului

B. Repartizarea costurilor între diferitele componente ale proiectului

Articol	Total costuri eligibile (în EURO)
<i>A. Distribuția și tratarea apei potabile</i>	
I. Reabilitarea Stației de Tratare a Apei Potabile Tarlung	25.552.268
II. Reabilitarea rețelei de alimentare cu apă potabilă în orașul Brașov	3.473.992
III. Distribuția eficientă a fluxului suplimentar tratat	2.751.961
IV. Alimentarea cu apă potabilă în Sanpetru și Harman	2.444.651
V. Dezvoltarea rețelei de apă potabilă în orașul Brașov	4.467.265
<i>VI. Contoare de apă</i>	180.000
Sub-total (66% din total)	38.870.137
<i>B. Colectarea apei uzate</i>	
VII. Dezvoltarea rețelei de canalizare în orașul Brașov	1.671.941
VIII. Reabilitarea și dezvoltarea colectorului "T"	11.727.330
IX. Colectorul principal de canalizare Poiana Brașov - Rasnov	2.661.981
X. Contoare de debit	285.577
Sub-total (28% din total)	16.346.829
<i>C. Asistența tehnică, supervizare și publicitate</i>	
Asistența tehnică	1.075.434
Supervizare pe parcursul implementării	2.337.727

Publicitate	78.497
Sub-total (6% din total)	3.491.658
TOTAL ELIGIBIL PENTRU APLICATIA ISPA*	58.708.624

Costul Total	Contribuția sectorului privat	Cheltuieli neeligibile	Cost total eligibil	Asistența ISPA	Rata asistenței %
70.546.197	0	11.837.573	58.708.624	41.683.123	71

Rata asistenței: 71%

12. Implicarea instituțiilor financiare internaționale

Compania Apa Brasov a fost implicata in Programul de Dezvoltare a Utilitatilor Municipale I (MUDP I) co-finantat de catre BERD. BERD a acceptat sa co-finanteze in principiu investitiile incluse in masura ISPA si acorda un imprumut in cadrul noii Facilitatii de Imprumut pentru investitii Municipale de Mediu a Bancii cu garantie municipala. Dupa evaluarea capacitatii de plata a Companiei de Apa Brasov in luna martie 2002, Banca a confirmat ca va finanta aproximativ 25% in costurile eligibile ale proiectului (14.479 milioane euro). Se asteapta o decizie formala a Consiliului de Conducere al Bancii in vara anului 2001. Restul de cheltuieli, cca 4% din costurile proiectului, vor fi acoperite din veniturile viitoare care urmeaza a fi colectate in Poiana Brasov si din surse locale, de exemplu din sursele proprii ale Companiei de Apa Brasov. Planul de achizitii va lua in considerare diferitele surse de finantare.

13. Conditii specifice al masurii

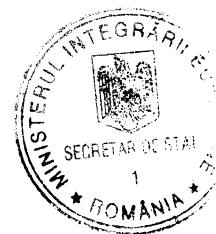
Vezi Articolul 8 al Memorandumului de Finantare.

14. Planul de achizitii

Inainte de plata celui de al doilea avans, beneficiarul va prezenta un plan de achizitii final formulat pe baza unui model prezentat in anexa nr. I.a, care trebuie sa fie acceptat de catre Comisie.

Procesul de licitație se va desfășura în conformitate cu regulile stabilite în Titlul IX al Regulamentului Financiar – participarea la procedurile de licitație va fi permisă tuturor persoanelor fizice și juridice definite în anexa nr. III.1 – Secțiunea XI.2 (a) pentru contractele nr. 1, 2, 3, 4 și 6.

Pentru contractele Nr. 5 “Distributia eficienta a fluxului de apa” și Nr. 7 “Colectorul I de apa uzata” pentru care se prevăde co-finanțarea paralelă prin BERD, este autorizată o derogare de la procedurile de licitație de la Titlul IX în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului (EC) nr. 1267/99 din 21 Iunie 1999 care reglementează Instrumentul pentru Politici Structurale de Pre-aderare, amendat prin Regulamentul Consiliului (EC) nr. 2382/2001. Participarea țărilor terțe la licitații și contracte este autorizată în ceea ce privește componentele proiectului. Cheltuielile considerate în conformitate cu procedurile BERD și care îndeplinesc condițiile de eligibilitate ISPA, vor fi utilizate pentru calcularea cheltuielilor totale eligibile pentru aceste măsuri.

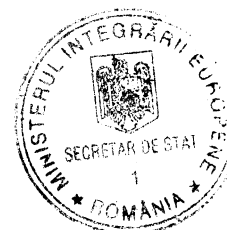

Planul Provizoriu de Achiziții

Oferta Nr.	Descrierea lucrărilor și serviciilor care vor fi licitate	Tipul contractului (lucrări, furnizare materiale, servicii)	Luna prognozată de lansare a ofertei (luna, anul)	Rata de rambursare a facturilor legate de contractul specificat
1	Supervizare si Asistenta Tehnica	servicii	Februarie 2002	
2	Asistenta Tehnica pentru pregatirea participarii sectorului privat	servicii	Decembrie 2002	
3	Reabilitarea Statiei de Tratare a Apei Potabile Tarlung	lucrari (FIDIC galben)	Aprilie 2002	
4	Colectorul Poiana Brasov – Rasnov; contoare de debit pentru apele uzate; reabilitarea retelelor de alimentare cu apa potabila in cartierele Schei si Racadau; contoare de apa	lucrari (FIDIC galben)	August 2002	
5	Distributia eficienta a fluxului de apa	lucrari (FIDIC galben)*	Iunie 2002	
6	Alimentarea cu apa pentru Sanpetru, Harman, dezvoltarea retelelor de alimentare cu apa si canalizare in orasul Brasov	lucrari (FIDIC galben)	Decembrie 2002	
7	Colector I de apa uzata	lucrari (FIDIC galben)*	Noiembrie 2001	

Termenii de referinta pentru acordarea contractelor vor fi disponibili in Jurnalul Oficial al Comunitatilor Europene si/sau pe Internet.

*Contractele care vor fi finantate de BERD

Anexa nr. II

PLAN FINANCIAR (bazat pe angajamentele din bugetul UE)

Titlul măsurii: "Tratarea apei potabile și a apei uzate din orașul Brașov și localitățile învecinate situate în județul Brașov, România"

Nr. ISPA 2000/RO/16/P/PE/007

euro

Anul	Cost Total	Costuri neeligibile	Costuri eligibile				
			Total	ISPA	Autorități locale *	Autorități naționale Altele*	8
1	2	3	4(%) =3/1	5	6(%) =5/3	7	
1	2	3	4(%) =3/1	5	6(%) =5/3	7	8
2000	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-
2002	29.354.311	-	29.354.311	20.841.561	71	1.273.105	7.239.645
2003	17.612.589	-	17.612.589	12.504.938	71	763.863	4.343.788
2004	5.870.862	-	5.870.862	4.168.312	71	254.621	1.447.929
2005	-	-	-	-	-	-	-
2006	5.870.862	-	5.870.862	4.168.312	71	254.621	1.447.929
Neactualizate	11.837.573	11.837.573	-	-	-	-	-
Total	70.546.197	11.837.573	58.708.624	41.683.123	71	2.546.210	14.479.291

Împrumut de la IFI	9	10(%) =11/1
-	-	-
-	-	-
7.239.645	7.239.645	25
4.343.788	4.343.788	25
1.447.929	1.447.929	25
-	-	-
1.447.929	1.447.929	25
-	-	-
14.479.291	14.479.291	21

PREVEDERI FINANCIARE PENTRU IMPLEMENTAREA ISPA**Secțiunea I
Forme și rate de asistență**

- (1) Asistența Comunității prin ISPA poate fi sub formă de asistență nerambursabilă directă, de asistență rambursabilă sau orice altă formă de asistență.

Asistența rambursată către autoritatea de management sau către altă autoritate publică va fi refolosită în același scop.

- (2) Rata asistenței din partea Comunității acordată prin ISPA poate fi de până la 75 % din cheltuiala publică sau echivalentă, inclusiv cheltuielile făcute de organismele ale căror activități se încadrează într-un cadru legal sau administrativ care face să fie privite ca echivalente ale unor organisme publice. Comisia poate propune creșterea acestei rate până la 85 %, în special unde consideră că o rată mai mare de 75 % este necesară pentru îndeplinirea unor măsuri esențiale pentru atingerea obiectivelor generale ale ISPA.

Rata asistenței și suma maximă a grantului ISPA vor fi specificate în Memorandumul de finanțare aferent măsurii respective.

În cazul asistenței rambursabile sau în cazul în care există un interes special al Comunității, rata de asistență trebuie redusă ținând cont de:

- (a) disponibilitatea cofinanțării;
  - (b) capacitatea măsurii de a genera venituri; și
  - (c) o aplicare corespunzătoare a principiului “poluatorul plătește”.
- (3) Măsurile care generează venituri în conformitate cu paragraful 2 (b) sunt acelea care privesc:
- (a) infrastructura a cărei folosință implică taxe provenite de la utilizatori;
  - (b) investiții productive în sectorul de mediu.

Comisia a elaborat recomandări privind aplicarea principiului poluatorul plătește.

- (4) Măsurile privind studiile preliminare și asistența tehnică pot fi finanțate în mod excepțional în proporție de 100% din costurile totale.
- (5) Măsurile acoperite de un Memorandum de finanțare vor fi implementate de către țara beneficiară în strânsă colaborare cu Comisia, care își va păstra responsabilitatea pentru utilizarea fondurilor alocate.

Secțiunea II Angajamente

- (1) Comisia implementează cheltuielile prin ISPA în conformitate cu Reglementarea Financiară aplicabilă bugetului general al Comunității Europene,, pe baza Memorandumului de finanțare care va fi încheiat între Comisie și țara beneficiară.

Totuși, angajamentele bugetare anuale referitoare la asistența acordată măsurilor vor fi efectuate într-unul din următoarele două moduri:

- (a) angajamentele pentru măsurile finanțate prin ISPA care vor fi realizate pe parcursul a 2 ani sau mai mult trebuie, ca regulă generală și sub rezerva punctului (b), să fie efectuate în rate anuale.

Angajamentele pentru prima rată anuală vor fi făcute de către Comisie la semnarea Memorandumului de finanțare referitor la măsură.

Acest angajament nu va depăși totalul plății în avans, prevăzută la secțiunea III (2) de mai jos, și al grantului pentru cheltuielile estimate pentru primul an indicat în planul de finanțare.

Angajamentele pentru ratele anuale următoare trebuie să se bazeze pe planul financiar inițial sau revizuit al măsurii. Acestea vor fi acordate, în principiu, la începutul fiecărui an financiar dar nu mai târziu de 1 aprilie al anului în discuție, cu condiția ca cheltuielile preconizate pentru anul viitor să le justifice și că progresul lucrărilor demonstrează că proiectul avansează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

- (b) Pentru măsurile cu o durată mai mică de 2 ani și pentru care asistența Comunității nu de pășește 20 milioane Euro, un prim angajament de până 80 % din totalul asistenței acordate poate fi făcut când Comisia semnează Memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Diferența va fi angajată în condițiile în care progresul lucrărilor demonstrează că proiectul înaintează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

- (2) Cu excepția cazurilor deplin justificate, asistența angajată pentru o măsură la care lucrările fizice nu au început în intervalul de 2 ani de la data semnării de către Comisie a Memorandumului de finanțare referitor la măsură, va fi anulată.

În orice caz Comisia trebuie să informeze în timp util țara beneficiară și autoritatea desemnată atunci când există riscul unei anulări.

Secțiunea III Plăți

- (1) Plățile pot lua forma fie a unui avans, fie a unor plăți intermediare sau a diferenței finale.

Plățile intermediare și plata diferenței finale trebuie să se refere la cheltuieli certificate și plătite, care trebuie susținute de facturi primite sau documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

- (2) Plățile în avans

Ca o regulă generală, un avans de până la 20% din totalul asistenței acordată prin ISPA, așa cum a fost inițial decis, va fi plătit autorității desemnate așa cum este definită la punctul (9).

Avansul este, ca regulă generală, transferat în următoarele moduri:

- o primă tranșă de până la jumătate din valoarea avansului este plătită când țara beneficiară semnează Memorandumul de finanțare;
- diferența este plătită după semnarea primului contract, în mod normal primul contract de lucrări.

Abaterile de la această regulă generală trebuie aprobate printr-o decizie a Comisiei în Memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Întregul avans sau părți din acesta trebuie returnate de către autoritatea desemnată, menționată în paragraful (2), dacă nici o cerere de plată nu a fost transmisă Comisiei în 12 luni de la data la care a fost plătit avansul. Valoarea avansului care trebuie returnat va fi stabilit de Comisie pe baza cheltuielilor eligibile efectiv plătite. Returnarea avansului nu duce la anularea asistenței acordată de către Comunitate.

- (3) Plățile intermediare

Plățile intermediare sunt efectuate de către Comisie către autoritatea desemnată la cererea acesteia, dacă măsura progresează satisfăcător către finalizare și vor fi făcute pentru a rambursa cheltuielile efectuate și certificate, sub rezerva următoarelor condiții:

- țara beneficiară a înaintat un raport care să descrie progresul măsurii din punct de vedere al indicatorilor fizici și financiari și conformitatea acesteia cu Memorandumul de finanțare, inclusiv, atunci când este cazul, orice condiții specifice atașate asistenței;
- s-au luat măsuri în sensul îndeplinirii observațiilor și recomandărilor autorităților de inspecție naționale și/sau comunitare;
- au fost indicate măsurile luate pentru corectarea oricăror probleme tehnice, financiare și legale care au apărut;
- a fost analizată orice îndepărtare de la planul financiar inițial;
- au fost descriși pașii urmați pentru publicitatea măsurii.

Țara beneficiară va fi informată de către Comisie dacă nu a îndeplinit una din condițiile stipulate mai sus.

Va fi folosit modelul standard furnizat de Comisie pentru solicitările de plată și pentru rapoartele de progres fizic și financiar.

- (4) Țările beneficiare trebuie să se asigure că solicitările de plată sunt înaintate Comisiei, ca regulă generală, de 3 ori pe an, până la 1 martie, 1 iulie și 1 noiembrie cel mai târziu.
- (5) Suma totală a plăților efectuate conform punctelor (2) și (3) nu trebuie să depășească 80 % din totalul asistenței acordate. Comisia poate crește acest procent până la 90 % în cazuri justificate.
- (6) Plata diferenței finale din asistența acordată de către Comunitate.
- Plata diferenței finale din asistența acordată de către Comunitate, calculată pe baza cheltuielilor certificate și într-adevăr efectuate, va fi făcută dacă:
- măsura a fost realizată în conformitate cu obiectivele sale;
  - măsura a îndeplinit condițiile sale specifice, cum sunt menționate în Memorandumul de finanțare;
  - raportul final menționat în Secțiunea V a fost înaintat Comisiei;
  - autoritatea desemnată sau organismul menționat în paragraful 2 a înaintat către Comisie o cerere de plată, în termen de 6 luni de la data limită de finalizare a lucrării, pentru cheltuielile specificate în Memorandumul de finanțare;
  - țara beneficiară certifică Comisiei că informațiile furnizate în cererea de plată și în raport sunt corecte;
  - țara beneficiară a transmis Comisiei declarația menționată în Anexa III.4, Apendicele B.
  - toate măsurile de informare și publicitate stabilite de Comisie în Anexa III.6 au fost implementate;
  - când managementul ajutorului acordat pentru o măsură este conferit Agențiilor de Implementare din țările beneficiare în sistem descentralizat, țările beneficiare furnizează Comisiei toate informațiile necesare pentru a verifica dacă regulile Comunității privind achizițiile publice au fost îndeplinite, în special cele care privesc publicarea anunțurilor de licitație și transmiterea Rapoartelor de evaluare a ofertelor și de adjudecare a contractului, și că au fost respectate toate condițiile specificate în Memorandumul de finanțare.
- (7) Dacă Raportul final menționat mai sus nu este transmis Comisiei în termen de 6 luni de la data finală de terminare a lucrărilor și de efectuare a plăților, așa cum este specificată în Memorandumul de finanțare, partea de asistență care reprezintă diferența finală pentru acea măsură va fi anulată.
- (8) Cererile pentru plățile intermediare și pentru plata finală prezentate de către țara beneficiară sunt însoțite de o declarație a Responsabilului Național cu Autorizația care specifică numai plățile legate de cheltuielile susținute de facturile primite sau de alte documente contabile cu valoare probativă și care sunt conforme cu prevederile

care guvernează eligibilitatea cheltuielilor pentru proiectele asistate prin ISPA, așa cum sunt specificate în Anexa III.2.

- (9) Toate plățile pentru ajutorul acordat de Comisie prin acest Memorandum de finanțare vor fi făcute către o entitate centrală, Fondul Național, desemnat de țara beneficiară să primescă asemenea plăți. Ca regulă generală, plățile trebuie făcute de către Comisie într-un singur cont bancar desemnat de țara beneficiară, nu mai târziu de 2 luni de la primirea unei cereri valide și complete de plată. Acest termen limită nu se aplică pentru plata avansului. Fondul Național trebuie să transfere cât de repede posibil și în totalitate contribuția ISPA către organismele responsabile cu implementarea.
- (10) Fondul Național, condus de Responsabilul Național cu Autorizarea (RNA), va avea întreaga responsabilitate pentru managementul fondurilor în cadrul țara beneficiară. RNA va fi de asemenea responsabil pentru returnarea către Comisie a oricăror fonduri plătite în plus sau nejustificat.

Responsabilitățile Responsabilului Național cu Autorizarea sunt stabilite în Memorandumul de Înțelegere încheiat între Comisie și țările beneficiare.

Secțiunea IV Folosirea Euro

- (1) Sumele din cererile de asistență, împreună cu planul financiar relevant, vor fi prezentate în Euro.
- (2) Sumele privind asistența și planurile financiare aprobate de Comisie vor fi exprimate în Euro.
- (3) Declarațiile de cheltuieli care justifică solicitările de plată corespunzătoare trebuie exprimate în Euro.

Rata de schimb care va fi folosită trebuie să fie rata financiară contabilă a Comisiei aplicabilă pentru luna în care declarația de cheltuieli a fost înregistrată în documentele contabile ale autorităților responsabile cu managementul financiar al proiectului. Rata lunară de schimb este fixată conform prevederilor menționate în Articolul 1 (2) al Regulamentului Comisiei (EURATOM, ECSC, EC) nr. 3418/93 care stabilește regulile detaliate de implementare a unor prevederi ale Regulamentului Financiar din 21 decembrie 1977. Rata de schimb este rata din penultima zi lucrătoare a lunii precedente pentru care ratele sunt stabilite. Comisia va informa autoritățile responsabile cu privire la această rată¹.

- (4) Plățile asistenței financiare acordate de către Comisie trebuie făcute în Euro către autoritatea desemnată de țara beneficiară în acest sens.

¹ <http://europa.eu.int/comm/dg19/infoeuro/fr/index.htm>

Secțiunea V

Raportul Final

Autoritatea sau organismul responsabil pentru măsură trebuie să transmită Comisiei un Raport Final în cel mult 6 luni de la finalizarea Măsurii. Raportul Final va conține următoarele:

- (a) o descriere a lucrărilor efectuate, însoțită de indicatori fizici, cuantificări ale cheltuielilor pe categorii de lucrări și măsurile luate cu privire la clauzele specifice conținute în decizia de acordare a grantului;
- (b) certificatul de conformitate a lucrărilor cu decizia de acordare a grantului;
- (c) o primă evaluare a gradului de îndeplinire a rezultatelor prevăzute, mai ales cu privire la:
  - data efectivă de implementare a măsurii;
  - o indicare a modului în care măsura va fi administrată după finalizare;
  - confirmarea, dacă este necesar, a previziunilor financiare, în special cele privind costurile de operare și veniturile așteptate;
  - confirmarea previziunilor socio-economice, în special costurile și beneficiile așteptate;
  - o indicare a acțiunilor luate pentru a asigura protecția mediului și costurile acestora inclusiv concordanța cu principiul “poluatorul plătește”;
  - data la care măsura asistată devine operațională.
- (d) informații referitoare la acțiunile de publicitate.

Secțiunea VI

Amendamente la Memorandumul de finanțare

- (1) Dacă cheltuiala publică sau echivalentă într-adevăr efectuată diferă de cheltuiala planificată inițial, asistența acordată de Comunitate va fi modificată luându-se în calcul aceasta dar nu trebuie să depășească suma maximă stabilită în Memorandumul de finanțare.

O schimbare a ratei asistenței Comunității față de rata acordată inițial sau față de grantul maxim va necesita o modificare a Memorandumului de finanțare conform procedurilor descrise în paragraful (3).

- (2) Dacă atunci când planul financiar al unui proiect este amendat, angajamentele și/sau plățile Comunității depășesc deja sumele menționate în planul financiar amendat, Comisia va opera ajustările necesare ținând cont de suma supra-angajată sau supra-plătită, când autorizează prima operație financiară (angajare sau plată) după acel amendament.

- (3) Orice amendament la Memorandumul de finanțare se va face în conformitate cu următoarele proceduri:
- (a) amendamentele care impun o modificare substanțială a obiectivelor sau caracteristicilor proiectului sau o schimbare substanțială în planul financiar sau în programul cheltuielilor, trebuie făcute printr-un Memorandum de finanțare, ca răspuns la solicitarea țării beneficiare sau la inițiativa Comisiei după consultarea cu țara beneficiară. Definiția modificării “substanțiale” este dată în prevederile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor.
  - (b) în cazul unor altor amendamente, țara beneficiară va trimite Comisiei o propunere în acest sens. Comisia trebuie să facă observațiile necesare sau să transmită acordul în cel mult 20 de zile lucrătoare de la primirea propunerii. Amendamentul va fi adoptat după ce Comisia și-a dat acordul. Comitetul de Management ISPA va fi informat despre aceste amendamente.
  - (c) orice schimbare în cheltuiala anuală, mai mică de 25 % din totalul cheltuielilor planificate pentru proiect nu va fi considerată o modificare substanțială a planului financiar și a programului de cheltuieli.

Secțiunea VII

Controlul Financiar

- (1) Un audit financiar corespunzător, intern și extern va fi îndeplinit, în conformitate cu standardele de audit internaționale acceptate, de către autoritățile naționale competente de control financiar, care trebuie să fie independente pentru a-și putea desfășura funcția. În fiecare an un plan de audit și un rezumat al concluziilor auditului efectuat trebuie transmise Comisiei. Rapoartele de audit vor fi la dispoziția Comisiei.
- (2) Fără a prejudicia verificările efectuate de țările beneficiare, serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor pot, prin propriul lor personal sau prin reprezentanți autorizați corespunzător, să efectueze pe teren audituri tehnice și financiare, inclusiv verificări prin sondaj și audituri finale.
- (3) Țara beneficiară trebuie să se asigure că atunci când personalul Comisiei sau reprezentanții ei corespunzător autorizați și/sau Curtea Auditorilor efectuează verificări, aceste persoane au dreptul să inspecteze pe loc toate documentațiile relevante și care au legătură cu elementele finanțate prin Memorandumul de finanțare. Țările beneficiare trebuie să sprijine serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor să își efectueze auditurile referitoare la utilizarea fondurilor acordate prin ISPA.
- (4) Implementarea detaliată a prevederilor principiilor controlului financiar, împreună cu înțelegerea de cooperare și coordonare a programării și metodologiei controlului, între Comisie și țările beneficiare sunt specificate în Anexa III.4.

Secțiunea VIII

Recuperarea plăților necuvenite

- (1) Dacă implementarea unei măsuri nu justifică fie o parte, fie toată asistența alocată, Comisia va conduce o examinare completă a cazului, în special cerând țării beneficiare să își facă cunoscute comentariile, într-un interval specificat de timp și să corecteze orice neregulă.
- (2) Ca urmare a examinării menționate la paragraful 1, Comisia poate reduce, suspenda sau anula asistența referitoare la măsura în cauză dacă examinarea dezvăluie nereguli, o combinaire necorespunzătoare a fondurilor sau neîndeplinirea uneia dintre condițiile specificate în Memorandumul de finanțare și în special orice modificare semnificativă care afectează natura sau condițiile de implementare a măsurii și pentru care acordul Comisiei nu a fost cerut. Orice reducere sau anulare a asistenței implică recuperarea sumelor plătite.
- (3) Când Comisia consideră că o neregularitate nu a fost corectată sau că o parte sau întreaga operație nu justifică fie numai o parte, fie întreaga asistență acordată acesteia, Comisia trebuie să examineze corespunzător cazul și să solicite țării beneficiare să își înainteze comentariile într-o perioadă dată de timp. După examinare, dacă țara beneficiară nu a luat măsurile corective necesare, Comisia poate:
  - (a) să reducă sau să anuleze orice avans;
  - (b) să anuleze o parte sau întreaga asistență acordată măsurii.

Comisia va hotărî măsura corectoare ținând cont de natura neregulii și de existența oricăror scăpări în sistemele de management și control.

- (4) Orice suma greșit plătită trebuie returnată Comisiei de către autoritatea definită în Secțiunea III (9). Dacă această autoritate nu returnează suma datorată Comisiei, țara beneficiară trebuie să ramburseze aceasta sumă Comisiei. Dobânda aplicată conturilor pentru întârzierile de plată trebuie aplicată sumelor nereturnate în conformitate cu regulile specificate în Regulamentul Financiar care guvernează Bugetul Comunității.

Secțiunea IX

Managementul

- (1) Comisia trebuie să ceară țărilor beneficiare:
  - (a) să stabilească de la 1 ianuarie 2000 dar în orice caz nu mai târziu de 1 ianuarie 2002, sistemele de management și control care asigură:
    - implementarea corespunzătoare a asistenței acordată sub acest Memorandum de finanțare, în conformitate cu principiile unui management financiar solid;
    - separarea funcțiilor de management și control;

- că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și provin dintr-un sistem contabil bazat pe documente justificative care sunt disponibile pentru verificare;
- (b) să verifice regulat că măsurile finanțate de Comunitate au fost corect realizate;
- (c) să prevină neregulile și să ia măsuri împotriva acestora;
- (d) să recupereze orice sume pierdute ca rezultat al neregulilor sau neglijenței.
- (2) Sistemele de management și control ale țărilor beneficiare trebuie să furnizeze un sistem corespunzător de audituri, cum este definit în Anexa III.4, Apendicele A pentru a permite, în special:
- garantarea închiderii conturilor sintetice ale Comisiei cu înregistrările contabile și cu documentele justificative de la diferitele nivele administrative;
  - verificarea transferurilor fondurilor Comunitate disponibile și a altor fonduri;
  - examinarea planurilor tehnice și financiare ale proiectului, Rapoartele de Progres, procedurile de licitație și contractare la diferitele nivele administrative.

Secțiunea X Monitorizarea

Țările beneficiare și Comisia trebuie să asigure implementarea și monitorizarea în conformitate cu următoarele prevederi:

- (1) înființarea Comitetelor de Monitorizare trebuie să aibă loc în urma unei înțelegeri între țările beneficiare implicate și Comisie. Autoritățile și organismele desemnate de țara beneficiară, Comisie și, unde este cazul, BEI și/sau alte instituții cofinanțatoare, vor fi reprezentate în aceste Comitete. Vor fi de asemenea reprezentate în asemenea Comitete și autoritățile regionale sau locale și societățile private, în cazul în care acestea au competența necesară pentru executarea unui proiect și dacă sunt direct implicate în acest proiect.
- (2) Monitorizarea va fi făcută pe baza unor proceduri de raportare convenite în comun, verificare prin sondaj și, dacă este necesar, prin înființarea unor comitete ad hoc. Indicatorii se vor referi la caracterul specific al proiectului și la obiectivele acestuia. Aceștia vor fi stabiliți în așa fel încât să arate stadiul atins în executarea măsurii în relație cu planul și obiectivele propuse inițial, și progresul realizat în domeniul managementului și în alte probleme legate de acesta.
- (3) (a) Pentru fiecare măsură, Coordonatorul Național ISPA trebuie să înainteze Comisiei Rapoarte de Progres în ultimele de 3 luni până la sfârșitul fiecărui an întreg de implementare.

- (b) Pentru întâlnirile Comitetelor de Monitorizare, Coordonatorul Național ISPA trebuie să înainteze Rapoarte de progres conform modelului standard furnizat de Comisie. Raportul trebuie să intre în posesia Comisiei cu 15 zile lucrătoare înaintea întâlnirii programate.
- (4) Pe baza rezultatelor monitorizării și ținând cont de comentariile Comitetului de Monitorizare, Comisia va ajusta sumele și condițiile de acordare a asistenței aprobate inițial, ca și planul financiar prevăzut, dacă este necesar, la propunerea țărilor beneficiare.

Comisia va întocmi aranjamentele corespunzătoare pentru aceste modificări, în funcție de natura și importanța lor.

Secțiunea XI

Transparența în adjudecarea contractelor

- (1) Procedura care trebuie urmată pentru acordarea contractelor de lucrări, achiziții sau servicii, va respecta principiile cheie stabilite în Titlul IX al Regulamentului Financiar aplicabil bugetului general al Uniunii Europene.

- (2) (a) Participarea la procedurile de licitație trebuie să fie deschisă și pe baze egale pentru toate persoanele fizice sau juridice pentru care este aplicabil Tratatul și tuturor persoanelor fizice sau juridice din țările beneficiare ISPA;

Prin urmare se va cere ofertanților să își declare naționalitatea și să prezinte în sprijinul acestora probe normal acceptate de propria legislație.

(b) În cazurile justificate corespunzător cum ar fi cofinanțarea de la IFI și după o examinare făcută din timp de Comitetul de Management ISPA, Comisia poate permite naționalilor unor terțe țări să participe la licitația pentru contracte.

- (3) (a) Țările beneficiare vor lua toate măsurile necesare pentru a asigura o participare cât mai mare posibilă. Pentru aceasta și când este cerută de valoarea contractelor, ele trebuie să asigure publicarea în avans a invitației de participare la licitație, în Jurnalul Oficial al Comunității Europene și în Monitorul Oficial din țările beneficiare.

(b) Se vor elimina de asemenea orice practici discriminatorii și specificații tehnice care pot să limiteze participarea pe baze egale a tuturor persoanelor fizice sau juridice din Țările Membre sau din țările beneficiare.

- (c) În plus, informația trebuie lansată pe Internet într-o formă transparentă.

(4) Procedurile detaliate privind licitațiile și contractele sunt stabilite în Sistemul Descentralizat de Implementare (DIS), manual înființat pentru programul Phare.

Secțiunea XII

Transparența în contabilitate și în rapoartele proiectelor

Țara beneficiară trebuie să se asigure că, pentru măsura la care se referă Memorandumul de finanțare, toate organismele publice sau private implicate în managementul și implementarea operațiilor au fie un sistem separat de contabilitate fie o codificare contabilă adecvată a tuturor tranzacțiilor implicate, ceea ce va facilita verificarea de către Comisie și de către autoritățile naționale de control, a cheltuielilor efectuate. De asemenea, trebuie să se asigure că toate cheltuielile sunt corect atribuite proiectului în cauză.

Autoritățile responsabile vor asigura disponibilitatea tuturor documentelor justificative cu privire la cheltuielile pentru fiecare proiect pe o perioadă de 5 ani efectuarea ultimei plăți pentru proiectul respectiv.

Secțiunea XIII

Evaluarea ex-post

Prin evaluarea ex-post se va analiza utilizarea resurselor cât și randamentul și eficiența asistenței și a impactului său, ca și factorii ce contribuie la succesul sau eșecul implementării măsurilor și a realizărilor și rezultatelor.

După finalizarea măsurilor, Comisia și țările beneficiare vor evalua apoi modul în care acestea au fost îndeplinite, inclusiv randamentul și eficiența utilizării resurselor. Evaluarea va cuprinde și impactul real al implementării lor pentru a stabili dacă obiectivele inițiale au fost atinse. Printre altele, această evaluare se va referi și la contribuția măsurilor la implementarea politicilor Comunității în domeniul mediului sau contribuția acestora la politicile privind rețeaua Trans – Europeană extinsă și transportul în comun. De asemenea, ele vor evalua și impactul măsurilor asupra mediului.

**Prevederi care guvernează eligibilitatea cheltuielilor
pentru măsurile asistate prin ISPA**

**Secțiunea I
Domeniul cheltuielilor**

ISPA acordă asistență pentru următoarele măsuri:

- (1) Proiecte de mediu care dau posibilitatea țărilor beneficiare să se alinieze la cerințele legilor Comunității privind protecția mediului și cu obiectivele Parteneriatului de Preaderare;
- (2) Proiectele de infrastructură în transport, care promovează o mobilitate susținută și, în particular, cele care constituie proiecte de interes comun în baza criteriilor Deciziei Nr. 1692/96/EC² și acelea care permit țărilor beneficiare să se conformeze obiectivelor Parteneriatului de Preaderare; acesta include interconectarea și interoperabilitatea rețelelor naționale ca și Rețelele Trans-Europene împreună cu accesul la aceste rețele;
- (3) Studii preliminare, evaluări și măsuri de asistență tehnică inclusiv acțiunile de informare și publicitate legate de proiectele eligibile. Acestea include asistență tehnică și administrativă în beneficiul mutual al Comisiei și al țărilor beneficiare, care nu cad în mod normal în sarcina administrației publice naționale, acoperind identificarea, pregătirea, managementul, monitorizarea, auditul și supervizarea proiectelor.

Regulile specificate în Secțiunile de la II la XII de mai jos referitoare la proiectele listate la punctele 1 și 2 de mai sus sunt totuși aplicate prin analogie și deciziilor pentru proiectele listate la punctul 3.

---

² Decizia Nr. 1692/96/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 1996 privind directivele Comisiei privind dezvoltarea rețelei de Transport Trans-European

Secțiunea II

Definiții și concepte de bază

1. Conceptul de proiect, etape ale proiectului și grupurile de proiecte

În scopul prevăzut de acest document, se vor aplica următoarele definiții:

- (a) un “proiect” reprezintă o serie de lucrări indivizibile economic în scopul atingerii unei funcții tehnice precise și cu un scop clar identificat.
- (b) o “etapă independentă tehnic și financiar” reprezintă o etapă care poate fi identificată ca operațională în întregul său.
O etapă poate acoperi de asemenea studiile preliminare, de fezabilitate sau tehnice necesare pentru îndeplinirea unui proiect.
- (c) pot fi grupate proiectele care îndeplinesc următoarele condiții:
  - trebuie să fie localizate în același curs de apă sau arie de captare sau să fie situate de-a lungul aceluiași coridor de transport;
  - trebuie cuprinse în același plan global privind cursul de apă sau aria de captare sau coridorul, în scopuri bine identificate;
  - trebuie supervizate de un organism responsabil pentru coordonarea și monitorizarea grupului de proiecte în cazurile în care proiectele sunt derulate de autorități competente diferite.

2. “Organismul responsabil cu implementarea”

- (a) pentru proiectele finanțate prin ISPA “organismul responsabil cu implementarea” este organismul responsabil cu licitațiile și contractările. Acest organism este specificat în Anexa I, punctul 3, a Memorandumului de finanțare .
Ca o consecință, orice schimbare a “organismului responsabil cu implementarea” unui proiect trebuie să fie aprobată de către Comisie printr-un Memorandum de finanțare.
- (b) În mod normal prin acest organism se înțelege beneficiarul final al asistenței acordată prin ISPA. Numai acest organism efectuează cheltuieli eligibile.
- (c) Totuși, acest organism poate delega implementarea altui organism care poate de asemenea sa efectueze cheltuieli eligibile. În asemenea cazuri, Comisia trebuie informată de tipul delegărilor propuse și trebuie să primească o copie a documentelor relevante.

3. Conceptul de “administrație publică”

Administrația publică poate cuprinde următoarele trei niveluri de guvernământ :

- Organisme de guvernământ centrale (nivel național);
- Organisme de guvernământ regionale;
- Organisme de guvernământ locale.

În plus, acest concept poate include și organismele a căror activitate poate intra într-un cadru legal sau administrativ în virtutea faptului că sunt privite ca echivalentul unor organisme publice.

4. Implementarea și perioada de implementare a unui proiect

- (a) implementarea unui proiect cuprinde toate etapele de la planificarea preliminară (incluzând studiul variantelor) până la finalizarea proiectului aprobat și la măsurile de publicitate pentru un proiect asistat;
- (b) Memorandumul de finanțare se poate aplica uneia sau mai multor etape mai sus menționate;
- (c) perioada de implementare a proiectului reprezintă, ca regulă generală, perioada necesară pentru finalizarea etapelor sus-menționate până la momentul de timp la care proiectul devine complet operațional și la care obiectul fizic descris în Memorandumul de finanțare a fost finalizat/definitivat.

5. Evidenta documentelor și transparența

Orice cheltuială declarată Comisiei trebuie să se bazeze pe înțelegeri legale obligatorii și/sau pe documente. Este imperativă existența unei evidențe documentare corespunzătoare.

În scopul maximizării transparenței și pentru a permite controlul Comisiei și/sau al autorității naționale competente de control financiar asupra cheltuielilor, fiecare țară beneficiară trebuie să se asigure că orice organism implicat în managementul și implementarea proiectelor a stabilit o evidență contabilă separată privitoare la proiectul descris în Memorandumul de finanțare.

6. Cheltuieli

Cheltuielile trebuie raportate la plățile certificate și efectiv făcute de către organismul responsabil cu implementarea, susținute de facturi plătite sau documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

Documentul contabil cu valoare probativă echivalentă reprezintă orice document transmis de către autoritatea definită la punctul 2 al acestei Secțiuni pentru a demonstra că intrările contabile oferă o imagine adevărată și corectă a tranzacțiilor reale implicate, în concordanță cu practicile contabile standard. Este necesară o aprobare prealabilă a Comisiei când se folosesc documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

Secțiunea III

Principalele categorii de cheltuieli eligibile

Ca regulă generală cheltuielile legate de:

- studiile de fezabilitate;
- planificare și proiectare, inclusiv studiul de impact asupra mediului;
- pregătirea terenului;
- construcții;
- utilaje și instalații implicate permanent în proiect;
- testare și instruire;
- managementul proiectului;
- măsuri compensatorii și de reducere a impactului asupra mediului;
- alte tipuri de cheltuieli specificate în Memorandumul de finanțare;
- măsuri luate ca urmare a prevederilor Anexei III.6 privind informarea și publicitatea.

sunt subiecte eligibile pentru competențele prezentate mai jos.

Secțiunea IV

Studii de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectului

1. Cheltuieli legate de studiile de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectelor

- (a) Cheltuielile legate de studiile de fezabilitate, planificare incluzând studiile privind impactul asupra mediului, expertize legate de proiect și proiectarea proiectelor sunt, ca regulă generală, eligibile, cu condiția ca aceste cheltuieli să fie direct legate de unul sau mai multe proiecte și aprobate în mod special printr-un Memorandum de finanțare;
- (b) În acele cazuri, când mai multe proiecte se derulează printr același contract sau când autoritatea responsabilă cu implementarea exercită funcțiile de mai sus pe cont propriu, acestea trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului, bazat pe documente contabile sau pe documente cu valori probative echivalente (de exemplu cu ajutorul sistemului de alocare a timpului).

2. Implicarea administrației publice

În acele cazuri în care funcționarii din administrația publică sunt implicați în activitățile menționate la punctul 1(a) al acestei Secțiuni, cheltuielile pot fi acceptate ca eligibile de către Comisie, în cazuri clar justificate și în concordanță cu următoarele criterii:

- funcționarul a renunțat temporar la statutul său de funcționar în administrația publică;
- cheltuielile trebuie să aibă la bază un contract privind unul sau mai multe proiecte specificate; în cazul în care un contract se referă la mai multe proiecte, costurile

- trebuie să fie alocate într-un mod transparent (de exemplu cu ajutorul programărilor în timp);
- cheltuielile trebuie să fie direct legate cu unul sau mai multe proiecte individuale avute în vedere;
  - contractul trebuie să fie limitat în timp și nu trebuie să depășească data limită stabilită pentru finalizarea proiectului;
  - sarcinile care trebuie îndeplinite pentru acel contract nu trebuie să acopere atribuții administrative generale, ca cele specificate în Secțiunea VIII, punctul 1;
  - dispozițiile nu trebuie să fie folosite pentru a ocoli procedurile de achiziții publice ale Comunității.

Secțiunea V

Pregătirea terenului și construcțiile

- a) În acele cazuri în care autoritatea responsabilă cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție sau părți din acestea, pe cont propriu, costurile trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului bazat pe documente contabile sau pe documente cu valoare probativă echivalentă.

În cazul în care sunt implicați funcționari ai administrației publice, se aplică prevederile specificate în Secțiunea IV, punctul 2.

- b) Costurile eligibile trebuie să includă doar costurile reale apărute după datele specificate în Secțiunea X, punctul 1 și legate direct de proiect. Costurile eligibile pot include toate sau numai unele din următoarele categorii:

- costuri privind munca (salarii brute și nete)
- cheltuieli pentru utilizarea durabilă a echipamentelor pe perioada construcțiilor;
- costuri de producție folosite pentru implementarea proiectului;
- costuri de funcționare și alte categorii de cheltuieli, dacă sunt în mod specific justificate; acestea trebuie alocate în mod echitabil, în concordanță cu standardele contabile general recunoscute;
- cheltuielile de funcționare impuse nu sunt eligibile în cazul în care autoritatea menționată la punctul (a) de mai sus este inclusă în administrația publică.

- c) Ca regulă generală costurile trebuie să fie evaluate la pretul pieței.

Secțiunea VI

Achiziții, închirieri de echipamente și active necorporale (licențe, software etc.)

1. Echipamentul durabil care este parte a cheltuielilor de capital din cadrul proiectului

- a) Cheltuielile privind achizițiile sau producția de utilaje și echipamente care vor fi permanent instalate și fixate în proiect sunt eligibile dacă acestea sunt prinse în

inventarul echipamentului durabil de către autoritatea specificată la Secțiunea II (2) și sunt considerate ca și cheltuieli de capital, în concordanță cu convențiile standard de contabilitate;

- b) Fără a prejudicia Secțiunea IX (3), închirierea acestor echipamente este considerată ca parte a costurilor de operare și este neeligibilă.

2. Achizițiile de active acorporale

Achizițiile și utilizarea activelor acorporale, ca de exemplu patentele, sunt eligibile dacă sunt necesare pentru implementarea proiectului.

3. Echipamente utilizate pentru implementarea proiectului

- (a) În cazul în care autoritatea responsabilă cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție, sau o parte din acestea, pe cont propriu, cheltuielile privind achizițiile sau producția echipamentelor care sunt angajate pe perioada fazei de implementare a proiectului, nu sunt eligibile.
- (b) Echipamentele durabile, care sunt în mod expres achiziționate sau produse pentru implementarea proiectului, pot fi considerate eligibile dacă acestea sunt fără valoare economică ori distruse după folosință și dacă sunt specificate în Memorandumul de finanțare.

4. Echipamentele durabile utilizate de administrația publică

- (a) Cheltuielile privind achiziția sau închirierea de echipamente durabile utilizate de administrația publică nu sunt eligibile.
- (b) Fără a prejudicia Secțiunea VIII (2) sau (3), cheltuielile privind echipamentul sau cele necesare pentru închirierea acestuia, utilizat de administrația publică ca urmare a sarcinilor privind monitorizarea și supervizarea, pot fi eligibile numai cu acordul Comisiei.

Secțiunea VII

Achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată

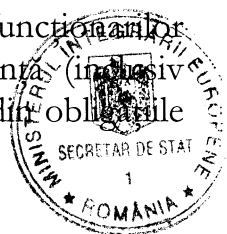
Achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată (TVA) nu sunt eligibile.

Secțiunea VIII

Cheltuieli administrative

1. Principii generale

Ca regulă generală, cheltuielile administrației publice, inclusiv salariile funcționarilor de la nivel național, regional și local nu sunt eligibile pentru asistență (inclusiv asistență tehnică), cu excepția cheltuielilor clar fundamentate provenite din obligațiile

ce revin pentru realizarea controalelor financiare, monitorizării financiare și fizice, evaluării și prevenirii neregulilor și cheltuielile care intră sub incidența obligațiilor de recuperare a sumelor pierdute.

Cu excepția Fondului Național, costurile care includ salariile legate de angajarea temporară, la inițiativa Comisiei, a personalului temporar, fie funcționari publici, fie proveniți din sectorul privat pentru lucrări privind managementul, urmărirea, evaluarea și controlul sunt eligibile prin măsuri de asistență tehnică așa cum sunt definite în Secțiunea I (3).

Echipamentului pentru monitorizare poate fi eligibil dacă este permis în mod specific printr-o măsură de asistență tehnică menționată în Memorandumul de finanțare.

2. Comitetul de organizare și monitorizare

- a) Fără a prejudicia punctul 1 de mai sus, cheltuielile apărute în organizarea procesului de monitorizare sunt eligibile prin prezentarea unor documente justificative;
- b) Ca regulă generală, costurile permise includ una sau mai multe dintre următoarele categorii:
  - servicii de traducere;
  - închirierea de săli de conferință și aranjamentele auxiliare;
  - închirierea de echipamente audio-video și alte echipamente electronice necesare;
  - procurarea documentației și facilităților aferente;
  - taxe pentru participarea experților;
  - cheltuieli pentru călătorii.
- c) Salariile și alocațiile pentru funcționarii din administrația publică intervenite în acest context nu sunt eligibile.

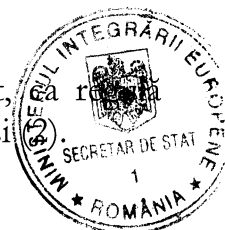
3. Întâlniri la cererea Comisiei

Regulile prevăzute la punctul 2 de mai sus pot fi aplicate prin analogie la organizarea de întâlniri ad-hoc la cererea Comisiei.

Secțiunea IX Alte tipuri de cheltuieli

1. Managementul și supervizarea proiectului

Cheltuielile referitoare la managementul și supervizarea proiectului sunt, ca regulă generală, eligibile. Sunt aplicate prevederile specificate în Secțiunea IV (1) și

2. Costuri financiare

Orice tip de costuri financiare legate de realizarea proiectului nu sunt eligibile; aceasta privesc în particular dobânzile pentru finanțarea intermediară, comisioane bancare, comisioane de garanție, etc.

Garanțiile bancare legate de împrumuturile bancare folosite pentru finanțarea proiectului pot fi eligibile cu acordul Comisiei.

3. Tehnici financiare care nu implică un transfer imediat al activelor proprii

Fără a prejudicia punctul 2, tehnicile financiare, care nu necesită implicarea imediată a transferului activelor proprii pot fi considerate eligibile, dacă sunt justificate și aprobate în Memorandumul de finanțare.

Țările beneficiare trebuie să demonstreze, printr-o analiză a riscurilor, că tehnicile folosite sunt mai avantajoase din punct de vedere economic decât achiziționarea directă a unor bunuri.

4. Cheltuieli de operare, costuri curente ale proiectelor asistate

- a) Orice tip de costuri de operare apărute după finalizarea proiectului nu sunt eligibile;
- b) Ca excepție la punctul (a) mai sus menționat, cheltuielile pentru pregătirea personalului pentru operare și testarea proiectului și a echipamentelor pot fi luate în considerare ca și cheltuieli eligibile pentru o anumită perioadă, definită în Memorandumul de finanțare.
- c) Principiile definite la punctele a) și b) menționate mai sus sunt valabile de asemenea pentru o componentă individuală completă a unui proiect sau a unui grup de proiecte, chiar și în cazul în care întregul proiect nu a fost încă finalizat.

5. Măsuri de publicitate și informare

Cheltuielile pentru măsurile luate în conformitate cu prevederile Anexei III.6 privind informarea și publicitatea sunt eligibile.

Secțiunea X Perioada de eligibilitate

1. Limita inițială de timp privind eligibilitatea

Limita inițială de timp privind eligibilitatea este evaluată diferențiat în conformitate cu următoarele situații:

- a) Când selecția proiectului, licitația și contractarea de către țările beneficiare face obiectul aprobării ex-ante a Comisiei³, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care Memorandumul de finanțare al proiectului este semnat de Comisie.

În caz excepțional, când finanțarea proiectului este realizată printr-o combinație fie de la BEI fie de la alta instituție finanțatoare și grantul ISPA, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data încheierii acordului cu BEI sau cu altă instituție finanțatoare, pentru fiecare proiect în parte. Ca regulă generală, această dată nu trebuie să fie mai devreme de 6 luni de la data menționată la primul subparagraf. Sunt obligatoriu necesare următoarele condiții:

- Lucrările și contractele pentru care se aplică prevederile trebuie să fie identificate în Memorandumul de finanțare;
- BEI sau altă instituție finanțatoare certifică respectarea prevederilor Articolelor 108 (2), 109 (2) și (3), 114 (1), 115, 117 și 118 ale Regulamentului Financiar aplicabil bugetului general al Comisiei Europene.

În cazurile de mai sus, ca regulă generală, Comisia dispune aplicarea, după examinarea de către Comitetul de Management ISPA, a prevederilor Articolului 114 (2) din Regulamentul Financiar aplicabil bugetului general al Comisiei Europene.

- b) După decizia Comisiei de a acorda sprijin agențiilor de implementare ale țărilor candidate pe baze descentralizate⁴, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care aplicația ajunge la Comisie (serviciul ISPA) cu condiția ca aplicația să poată fi considerată completă.

Plățile făcute înainte de data specificată la punctele a) și b) de mai sus sunt neeligibile.

2. Modificări ale proiectelor

- a) Orice modificare a unui proiect aprobat, care este egală sau mai mare de 5 milioane Euro ori de 20% din costul total al acestuia, oricare ar fi mai mic, trebuie considerată o modificare substanțială a proiectului. Modificările majore ale obiectelor fizice ale proiectelor care schimbă natura acestuia sunt de asemenea tratate ca fiind “substanțiale”.
Regulile stabilite la paragraful 1, se aplică și pentru eligibilitatea cheltuielilor privind modificările de mai sus.
- b) Pentru orice altă modificare a proiectului, cheltuielile privind noi elemente fizice suplimentare sau extinse sunt eligibile din momentul în care cererea de modificare este primită de Comisie (serviciul ISPA).
- c) Cererea pentru modificări și informațiile relevante atașate la aceasta pot fi prezentate Comitetului de Monitorizare. Înregistrarea cererii și a materialelor depuse trebuie să fie făcută în minuta întâlnirii.

³ Vezi Articolul 12.(1), Regulamentul Consiliului (EC) nr. 1266/99 din 21 iunie 1999

⁴ Vezi Articolul 12.(2), Regulamentul Consiliului (EC) nr. 1266/99 din 21 iunie 1999

3. Timpul limită final privind eligibilitatea

- a) Data finală a eligibilității este specificată, ca regulă generală, în Articolul 4, paragraful 3 al Memorandumului de finanțare.
- b) Data finală depinde de plățile făcute de către autoritatea responsabilă cu implementarea.
- c) Data finală a eligibilității este prevăzută în Memorandumul de finanțare respectiv. După ce aceasta dată a expirat, beneficiarul dispune de o perioadă de șase luni pentru a supune Comisiei solicitarea de plată finală împreună cu raportul final și o notificare, așa cum este prevăzut în Secțiunea III (6) a Anexei III.1 și în Apendicele B al Anexei III.4 a Memorandumului de finanțare.
- d) Comisia nu poate extinde această perioadă de șase luni.

Secțiunea XI Solicitările de plată

Solicitările de plată prezentate Comisiei de către țările beneficiare au la bază facturile deja plătite, așa cum sunt definite în Secțiunea II punctul 6.

În cazul lucrărilor angajate de către un concesionar sau un organism echivalent, autoritatea guvernamentală responsabilă trebuie să certifice corectitudinea cheltuielilor. Solicitățile de plată trebuie să fie înregistrate și certificate de către Responsabilul Național cu Autorizarea. Solicitățile sunt apoi înaintate Comisiei prin intermediul Delegației Comisiei.

Secțiunea XII Alte elemente specificate în detaliu

- (1) Orice întrebări apărute, care nu sunt explicit specificate în principiile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate prin ISPA, trebuie discutate cu Comisia. Comisia se va strădui să răspundă întrebărilor în mod deschis, în spiritul înscris în aceste principii și cu referire la principiile stabilite pentru Fondurile de Coeziune.
- (2) În cazul conflictelor între aceste principii și regulile naționale de eligibilitate, principiile prezentate mai sus trebuie să primeze.

**Model pentru solicitările de plată și raportare privind
progresele financiare și fizice**

**INSTRUMENT STRUCTURAL PENTRU POLITICI DE PREADERARE – ISPA
SOLICITARE DE PLATĂ**

A. TIPUL PLĂȚII Plăți peste 80% ☐Plăți intermediare ☐Plăți ale balanței finale ☐**B. FONDUL NAȚIONAL / IDENTIFICAREA CONTULUI**

Nume:

Adresă:

Contact:

Telefon:

Fax:

E-mail:

Numele băncii:

Adresa băncii:

Cod poștal:

Oraș:

Numărul contului:

Codul scurt:

C. MĂSURI

Titlul Măsurii:

Codul Măsurii ISPA:

Codul național de referință:

Nr. Memorandumului de finanțare curent:

Data:

D. AUTORITATEA RESPONSABILĂ CU IMPLEMENTAREA

Nume:

Adresă:

Cod poștal

Oraș::

Nume de contact:

Telefon:

E-mail:

E. CHELTUIELI INTERVENITE ȘI PLĂȚI ISPA
a) cheltuieli eligibile confirmate la data:
b) în această solicitare de plată:
c) = a)+b) cheltuieli cumulative la data:
d) plăți cerute de această aplicație:
e) = d)/b) % din cheltuielile confirmate:
Totalul plăților ISPA primite de către Fondul Național (NF) până la data:

F. CHELTUIELILE ELIGIBILE CURENTE PE CATEGORII Moneda: Euro					
Categorii de cheltuieli *	Cheltuieli în Memorandumul de finanțare curent	Cheltuieli confirmate anterior	Cheltuieli confirmate în această solicitare de plată până la data:	Totalul cheltuielilor confirmate	Rata de execuție financiară
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)=(4)/(1)
Taxe de proiectare					
Pregătirea terenului					
Principalele lucrări					
Utilaje și echipamente					
Asistență tehnică					
Supervizare					
Alte					
Total					

* Așa cum se arată în tabelul 9.1. al formularului aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia.

O lista suplimentară la contract poate fi potrivită.

G. INDICATORII FIZICI AI EXECUȚIEI						
Tipul lucrării *	Indicatori fizici *		Execuția fizică până la data plășilor anterioare	Până la (data)	Până la (data)	Rata execuției fizice %
	Unitatea	Cantitate		Execuția fizică referitoare la această solicitare de plată	Execuția fizică referitoare la solicitarea totală înaintată	
				(3)	4=(2)+(3)	
		(1)	(2)	(3)	4=(2)+(3)	5=(4)/(1)

* Așa cum este arătat în tabelul 15.1 al formularului aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia

O lista suplimentară la contract poate fi potrivită.

H. SCURTĂ DESCRIERE A LUCRĂRILOR EFECTUATE

I. CONDIȚII SPECIFICE PRIVITOARE LA MĂSURILE ARTICOLULUI 8 AL MEMORANDUMULUI DE FINANȚARE (M.F.)

Referitor la condiții specifice, dacă acestea există, și modul în care acestea au fost îndeplinite

J. OBSERVAȚII ȘI RECOMANDĂRI ALE AUTORITĂȚILOR DE INSPECȚIE NAȚIONALE SAU COMUNITARE (Anexa III.1a M.F.)

Precizați câteva observații și recomandări sumare dacă există (cu referiri complete la sursa acestora), și modul în care acestea au fost îndeplinite.

K. PROBLEME TEHNICE, FINANCIARE ȘI LEGISLATIVE (Anexa III.1 a M.F.)

Referitor la orice probleme care pot apărea în implementarea măsurilor, incluzând devieri de la planul financiar original și explicații cu privire la acțiunile întreprinse pentru corectare.

L. MĂSURI ADOPTATE ÎN SCOPUL INFORMĂRII CU PRIVIRE LA ASISTENȚA OFERITĂ DE COMUNITATE

Panouri ridicate la locul execuției? Da ☐ Nu ☐

Mijloacele folosite pentru informarea publicului asupra măsurilor în cauză:

Presa ☐ Televiziune ☐ Radio ☐

Alte mijloace audio-vizuale ☐

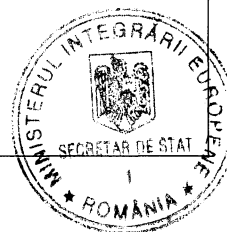
Tipul documentației scrise, disponibile pentru public

M. CONFIRMAREA RESPONSABILULUI NAȚIONAL CU AUTORIZAREA

Declar că cheltuielile eligibile confirmate, se referă la articolele deja plătite și la investițiile aprobate, care nu corespunde cu schimbări ale măsurilor ori lucrări în afara măsurilor descrise, și că evidențele documentare originale această plată, indicată în liste suplimentare, au fost păstrate de aceasta entitate sau de autoritatea de implementare, ștampilată corect și disponibile pentru consultare în scopul verificării.

Data:

Semnatura și autentificarea

ANEXA LA SOLICITAREA DE PLATĂ

FACTURI

Titlul Măsurii:

Codul ISPA:	Codul național:

Codul ISPA:	Codul național:

Memorandum de Finanțare nr.: _____ Data: _____

Memorandum de Finanțare nr.: _____ Data: _____

Furnizor și Contract	Factura nr.	Data	Chitanța nr.	Data	Valoare	Observații
Total						

* copii ștampilate corect ale evidențelor contabile referitoare la cheltuielile trebuie anexate la copia solicitării de plată transmisă Responsabilului Național cu Autorizarea

VERIFICĂRI ȘI CONTROALE EFECTUATE (ANEXA III.1 la M.F.)

Controlul fizic al lucrărilor	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
Controlul financiar:	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:
	Data: Concluzii:	Instituția responsabilă:

Model pentru formularul ce va fi înaintat Comitetului de Monitorizare

FORMULAR DE MONITORIZARE ISPA

A. IDENTIFICAREA MĂSURII

Numele Măsurii:

Autoritatea responsabilă cu implementarea:

Codul ISPA al Măsurii:

Memorandum de Finanțare nr.:

Data:

Procentul sprijinului ISPA:

B. EXECUȚIA FINANCIARĂ PLANUL DE PLĂȚI

Anul	Total costuri eligibile		Plăți efectuate		Cheltuieli viitoare		Total cheltuieli		Diferențe/ cost total % (9)=((7)-(2)) / total (2)
	Estimarea acceptată inițial (1)	Estimarea acceptată în prezent (2)	(până în prezent) (3)	% (3)/(2) (4)	(de la data) (5)	(%) (5)/(2) (6)	(7)=(3)+(5) (7)	(%) (7) / (2) (8)	(9)
2000									
2001									
2002									
2003									
2004									
2005									
2006									
Total									

Schimbare propusă în Planul Financiar

Da ☐Nu ☐

Transmisă deja la Comisia Europeană în data de:

Urmează a fi transmisă Comisiei Europene în data de:

Va fi prezentată Comitetului de Monitorizare (anexați planul și motivele modificării lui)

C. EXECUTIA PE CATEGORII DE CHELTUIELI

Categoria de cheltuieli (ca în solicitarea de plată) *	Decizia curentă	Plăți efectuate		Cheltuieli viitoare		Total cheltuieli	
		(până în prezent)	(%) (2) / (1)	(de la data)	(%) (4) / (1)	(6)=(2)+(4)	(%) (6) / (1)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Proiectare							
Organizare de șantier							
Lucrări							
Utilaje și echipamente							
Asistență tehnică							
Supervizare							
Altele (specificări)							
Total							

*este de dorit și o defalcare pe contract

D. EXECUTIA FIZICĂ

[illegible]

*este de dorit și o defalcare pe contract

E. MOTIVE PENTRU ÎNTÂRZIERE ȘI DIFERENȚE

[illegible]

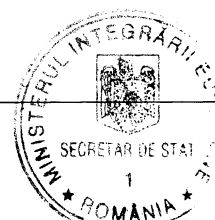
F. DATA PREVĂZUTĂ PENTRU FINALIZARE

În Memorandumul de Finanțare inițial:

În Memorandumul de Finanțare actual:

Data prevăzută pentru finalizare:

Data modificată ce urmează a fi propusă la Comitetul de Monitorizare:

De anexat, daca este necesar, informații referitoare la:

- Adjudecarea contractelor;
- Aspecte legate de protecția mediului;
- Condiții stabilite în Memorandumul de Finanțare;
- Probleme apărute pe parcurs.

Model pentru introducerea modificărilor

PROPUNERE DE MODIFICARE ISPA

Autoritatea Responsabilă cu implementarea:

1. IDENTIFICAREA MĂSURII

Numele Măsurii:

Autoritatea Responsabilă cu implementarea:

Codul ISPA al Măsurii:

Memorandum de Finanțare nr.:

Data:

Procentul sprijinului ISPA:

2. SCHIMBAREA DATEI DE FINALIZARE A MĂSURII

Data curentă:

Data propusă pentru finalizare:

3. SCHIMBĂRI PROPUSE ÎN PLANUL FINANCIAR (*)

Euro

	Cheltuieli eligibile totale conform Memorandumului de finanțare în vigoare	Cheltuieli eligibile efectuate sau previziuni pentru cheltuielile totale
2000		
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
2006		
Total		

Solicitare de creștere a asistenței

Da

☐

Nu

☐

Suma solicitată ca și creștere (Euro)

(*) de anexat Planul Finaciar modificat

4. MODIFICĂRI ÎN COSTURILE ELIGIBILE ALE MĂSURII

Categoria cheltuielii	Costuri totale eligibile curente	Modificarea solicitată	Costuri totale eligibile propusă
Proiectare			
Organizare de șantier			

Lucrări			
Utilaje și echipamente			
Asistență tehnică			
Supervizare			
Altele (specificali)			
Total			

*este de dorit și o defalcare pe contract

5. MODIFICĂRI ALE INDICATORILOR FIZICI

[illegible]

6. MODIFICĂRI ALE CARACTERISTICILOR MĂSURII

7. MOTIVE PENTRU MODIFICĂRILE PROPUSE

Propunerea de modificare:

Data înaintării solicitării de modificare:

Semnatura CNI:

ACORD PRIVIND CERINȚELE MINIME PENTRU CONTROLUL FINANCIAR APLICABIL MĂSURILOR ASISTATE PRIN ISPA

Secțiunea 1

Acordul privind Cerințele Minime pentru Controlul Financiar Aplicabil Măsurilor Asistate prin ISPA (denumit de aici încolo CMCF) se aplică asistenței financiare furnizate în baza prezentului Memorandum de finanțare și sunt implementate de către administrația țării beneficiare.

Secțiunea 2

1. Sistemele de control și management ale țării beneficiare trebuie:
  - a. Să asigure implementarea corespunzătoare a asistenței în concordanță cu obiectivele managementului financiar adecvat;
  - b. Să furnizeze o certificare corespunzătoare a validității solicitărilor pentru plățile intermediare și plata finală, bazată pe cheltuielile efectuate;
  - c. Să furnizeze un sistem de audit corespunzător;
  - d. Să specifice instituțiile și responsabilitățile și, în particular, controlul efectuat la diferite nivele pentru a asigura validitatea certificării;
  - e. Să faciliteze identificarea posibilelor puncte slabe sau riscuri ce pot apărea în executarea acțiunilor și a proiectelor;
  - f. Să stabilească măsurile corective necesare pentru eliminarea punctelor slabe, riscurilor sau neregulilor identificate pe parcursul execuției proiectului, în particular în ceea ce privește managementul financiar.
2. Pentru atingerea obiectivelor CMCF un sistem de audit corespunzător este cel care îndeplinește cerințele menționate în Apendicele A.

Secțiunea 3

1. Țările beneficiare trebuie să organizeze controale periodice sau finale ale Măsurilor și proiectelor (denumite de în continuare controale), efectuate în particular pentru:
  - a. a verifica eficiența sistemelor de management și control în vigoare;
  - b. a verifica selectiv, pe baza analizei riscului, declarațiile de cheltuieli de la diferitele nivele implicate.
2. Țările beneficiare trebuie să organizeze o distribuție egală a controalelor pe parcursul perioadei în cauză.

3. La selecția măsurilor și proiectelor ce vor face obiectul controalelor se va avea în vedere:
- a. Controlul unui eșalon reprezentativ de proiecte în ceea ce privește tipul și mărimea lor;
  - b. factorii de risc identificați de controalele naționale sau ale Comunității;
  - c. concentrarea proiectelor sub tutela unor autorități de implementare sau beneficiari finali, astfel încât principalele autorități de implementare și beneficiarii finali să fie subiectul aceluiași tip de control înainte de finalizarea fiecărui proiect.

Secțiunea 4

Pe parcursul controalelor, țările beneficiare trebuie să urmărească verificarea următoarelor:

- a. aplicării practice și eficacității sistemelor de management și control;
- b. corespondența între înregistrări și documentele justificative la nivelul beneficiarului final și al autorităților intermediare, pentru un număr adecvat de documente contabile;
- c. existența unui sistem de audit adecvat;
- d. naturii și calendarului cheltuielilor relevante (angajamente și plăți) pentru un număr adecvat de cheltuieli, corespunzător cerințelor Comunității, în ceea ce privește caracteristicile fizice aprobate ale proiectului și al lucrărilor executate;
- e. utilizarea proiectului este în concordanță cu cea descrisă în solicitarea de cofinanțare din partea Comunității;
- f. contribuțiile financiare sunt în limitele stipulate în Memorandumul de finanțare și sunt plătite beneficiarului final fără nici un fel de reducere sau întârziere nejustificată;
- g. a fost făcută disponibilă cofinanțarea națională corespunzătoare;
- h. Măsurile cofințate au fost implementate în concordanță cu prevederile Memorandumului de finanțare corespunzător măsurii finanțate.

Secțiunea 5

Controalele trebuie să stabilească dacă anumite probleme apărute au un caracter sistematic sau prezintă un risc pentru alții; trebuie de asemenea să identifice cauzele unor astfel de situații, orice examinări ulterioare care sunt necesare și acțiunile corective și preventive necesare.

Secțiunea 6

Fiecare țară beneficiară și Comisia trebuie să se consulte cel puțin o dată pe an în vederea coordonării programelor de control pentru a se putea maximiza efectele benefice ale tuturor resurselor alocate pentru control la nivel național și Comunitar. Aceste consultări trebuie să se refere la tehnicile de analiză a riscului ce vor fi aplicate și trebuie să țină cont de controalele recente, rapoartele și comunicările autorităților naționale, ale Comisiei și Curții Europene de Conturi.

Secțiunea 7

1. Țările beneficiare trebuie să asigure investigarea și soluționarea corespunzătoare a neregulilor evidente raportate în urma controalelor naționale sau comunitare.
2. Dacă o neregulă evidentă nu a fost soluționată în mod corespunzător în termen de șase luni din momentul în care a fost raportată autorității de implementare în cauză, țara beneficiară trebuie să informeze Comisia, în cazul în care nu a informat-o în condițiile prevăzute Anexei III.5.
3. Pentru paragrafele 1 și 2, “soluționat corespunzător” înseamnă prezentarea de dovezi suficiente, care să demonstreze că neregula nu a existat sau a fost corectată, de către beneficiarul final sau de către autoritatea de implementare în fața persoanei sau a organizației adecvate, responsabilă pentru control în țara beneficiară.
Dacă o anumită neregulă are un caracter sistematic, “soluționat corespunzător” înseamnă adoptarea pașilor necesari pentru corectarea cazurilor care nu au fost identificate în mod individual în cadrul controalelor, pentru a preveni repetarea lor.
4. Dovezile la care se face referire în paragraful 3 pot consta în copii ale înregistrărilor contabile și documentelor relevante sau orice alt document necesar.

Secțiunea 8

1. Țara beneficiară va prezenta Comisiei o declarație elaborată de către o persoană sau organizație independentă de serviciul de implementare, al cărei model indicativ este descris în Apendicele B, nu mai târziu de data solicitării plății finale referitoare la Măsura sprijinită. Declarația va cuprinde concluziile controalelor efectuate în anii precedenți și va furniza concluzii referitoare la validitatea solicitării efectuării plății finale și legalității și regularității operațiunilor, cu evidențierea declarației finale privind cheltuielile.
2. În cazul în care există puncte slabe importante în ceea ce privește managementul și controlul, sau frecvența ridicată a neregulilor înregistrate nu permite furnizarea unei asigurări de ansamblu pentru validitatea solicitării efectuării plății finale, declarația trebuie să se refere la aceste circumstanțe și să furnizeze o evaluare a dimensiunii problemelor și a impactului financiar.
În asemenea cazuri Comisia poate solicita efectuarea unui control în vederea identificării și rectificării neregulilor într-o perioadă specificată de timp.

Secțiunea 9

Țările beneficiare vor informa Comisia până la data de 30 iunie a fiecarui an, iar pentru prima oară până la data de 30 iunie 2002 cel târziu în ceea ce privește aplicarea CMCF în anul calendaristic precedent, cu referire specială la cerințele Secțiunii 2 și incluzând orice completări sau actualizări necesare ale descrierii sistemelor de management și control cerute în Secțiunea IX a Anexei III.1.

Secțiunea 10

Comisia și țara beneficiară trebuie să lucreze împreună pentru a se asigura că obiectivele acestui acord sunt îndeplinite în cadrul aranjamentelor administrative din fiecare țară beneficiară.

Secțiunea 11

1. Persoanele și organizațiile responsabile pentru implementarea operațiunilor cofinanțate de către Comunitate trebuie să se asigure că toate documentele și evidențele contabile necesare pentru control sunt furnizate oficialilor responsabili de efectuarea controlului sau persoanelor împuternicite pentru aceasta.
2. Oficialii responsabili de efectuarea controlului sau persoanele împuternicite pentru aceasta pot solicita să le fie furnizate extrase sau copii ale documentelor sau evidențelor contabile menționate în paragraful 1.

Secțiunea 12

Informațiile colectate pe parcursul controalelor trebuie să fie protejate de secretul profesional, în concordanță cu prevederile relevante ale legislației naționale și Comunitare. Aceste informații nu pot fi comunicate altor persoane decât celor care, conform atribuțiilor lor în cadrul țării beneficiare sau în cadrul instituțiilor Comunitare, trebuie să intre în posesia acestora pentru îndeplinirea atribuțiilor respective.

Secțiunea 13

Oficialii Comisiei Europene trebuie să aibă acces la toate documentele elaborate în scopul efectuării controlului în cadrul CMCF sau la cele referitoare la controale deja efectuate, inclusiv la informațiile stocate în sistemele de procesare a datelor.

Secțiunea 14

Prevederile acestui acord nu împiedică țările beneficiare să aplice procedurile naționale de control mai riguroase decât cele descrise aici.

**DESCRIEREA SUCCINTĂ A CERINTELOR REFERITOARE LA
INFORMAȚIILE NECESARE PENTRU
UN SISTEM DE AUDIT CORESPUNZĂTOR**

Un sistem de audit corespunzător, descris în Secțiunea 2 (3), este îndeplinit pentru o anumită formă de asistență când:

1. Evidențele contabile ținute la nivelul de management corespunzător furnizează informații detaliate despre plățile făcute beneficiarilor finali pentru fiecare proiect cofinanțat, inclusiv data înregistrării contabile, suma fiecărei cheltuieli, identificarea documentului justificativ, data și metoda de plată; înregistrările vor fi susținute de documentele justificative necesare (de exemplu facturi).
2. În cazul cheltuielilor ce au doar parțial legătură cu operațiunile cofinanțate de către Comunitate, există justificări suficiente care să demonstreze corectitudinea alocării sumelor între cele cofinanțate de către Comunitate și celelalte operații. Justificări similare există de asemenea pentru toate tipurile de cheltuieli, care sunt recunoscute ca eligibile ca și valoare sau în raport cu celelalte costuri.
3. Planurile tehnice și financiare ale proiectelor, Rapoartele de Progres, documentele privind aprobarea grantului, procedurile de licitație și contractare, etc., sunt păstrate disponibile la nivelul de management adecvat.
4. La raportarea plăților către o autoritate intermediară, informațiile menționate în paragraful 1 sunt adunate într-o declarație de cheltuieli detaliată, care arată pentru fiecare proiect cofinanțat de Comunitate, fiecare cheltuială individuală, în vederea întocmirii sumei totale certificate. Aceste declarații detaliate de cheltuieli constituie documentele de bază pentru înregistrările contabile ale autorităților intermediare.
5. Autoritățile intermediare vor ține înregistrări contabile pentru fiecare proiect în parte și pentru sumele cheltuielilor certificate de fiecare dată de către beneficiarii finali. La raportarea către ofițerul menționat în Secțiunea III (9) a Anexei III, autoritățile intermediare vor prezenta o listă a proiectelor aprobate în cadrul fiecărei forme de asistență, împreună cu informațiile pentru fiecare proiect în parte cuprinzând cel puțin o identificare completă a proiectului și beneficiarului final, data aprobării grantului, sumele alocate și plătite, perioada acoperită de cheltuieli și suma cheltuielilor pe măsuri și subprograme. Aceste informații constituie documentația justificativă a înregistrărilor contabile făcute de autoritățile desemnate și baza pentru pregătirea declarațiilor de cheltuieli care vor fi prezentate Comisiei.
6. În cazul în care beneficiarii finali raportează direct autorității desemnate, declarațiile detaliate de cheltuieli, menționate în paragraful 4, constituie documentația justificativă

pentru înregistrările contabile ale autorității desemnate, care este responsabilă pentru întocmirea listei de proiecte menționată în paragraful 5.

7. În cazurile în care una sau mai multe autorități intermediare intervin între beneficiarul final și autoritățile desemnate, fiecare autoritate intermediară solicită, pentru a-și asuma responsabilitate, declarații detaliate ale sumelor cheltuite procesate la un nivel inferior, pentru a fi folosite ca documentație justificativă pentru propriile înregistrări contabile din care va raporta mai sus un rezumat al sumelor cheltuite pentru fiecare proiect în parte.
8. În cazul unor alte moduri de organizare a procedurilor de management și de informare, inclusiv transferurile computerizate de date, toate autoritățile implicate vor obține suficiente informații de la nivelul inferior pentru a își justifica propriile înregistrări contabile și sumele raportate la nivel superior, asigurând în acest fel un sistem de audit corespunzător a rezumatelor sumelor raportate Comisiei pentru fiecare cheltuială și pentru documentele justificative la nivelul beneficiarului final.

MODEL INDICATIV AL DECLARAȚIEI CARE TREBUIE ATAȘATĂ LA SOLICITAREA FINALĂ DE PLATĂ

Către Comisia Europeană
Directoratul General
REGIO

Subiect: <Măsura asistată prin ISPA Nr. și localizarea>

1. Subsemnatul, ...(se specifică numele, funcția și serviciul), am examinat declarația finală de plată pentru ..... (se indică Măsura asistată prin ISPA și perioada acoperită) împreună cu cererea către Comisie pentru plata sumelor provenite din ajutorul Comunității.

SCOPUL CONTROLULUI

2. Am condus examinarea de control în concordanță cu prevederile CMCF, am planificat și executat examinarea în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că declarația finală de cheltuieli și solicitarea de plată a sumelor provenite din ajutorul Comunității nu conțin declarații false..... (Se descriu pe scurt pașii practici de executare a controlului).

OBSERVAȚII

3. Scopul examinării de control a fost îngrădit de următoarele:

- (a)
- (b)
- (c) , etc.

(Se vor indica limitările la examinarea de control, de exemplu probleme sistemice, slăbiciuni de management, lipsa unui audit constant, lipsa documentației ajutoare, cazurile aflate în proceduri legale, etc.; se va estima suma cheltuielilor afectate de aceste limitări și ajutorul Comunitar corespunzător acestora).

4. Examinarea de control, împreună cu concluziile oricărui alt control național sau din partea Comunității la care am avut acces, au dezvăluit o frecvență joasă/ridică (se va indica corespunzător; dacă este ridicată se va explica) a erorilor/neregulilor. Toate erorile/neregulilor au fost rezolvate satisfăcător de către autoritățile de management și nu par să afecteze suma ajutorului plătit de către Comunitate, cu următoarele excepții:

- (a)
- (b)
- (c) , etc.

(Se indică erorile/neregulile care nu au fost rezolvate corespunzător, și pentru fiecare caz, posibilul caracter sistemic al acestora și întinderea problemelor și mărimea sumelor de ajutor comunitar care par să fie afectate de acestea).

CONCLUZII

Fie, dacă nu au existat limitări la examinarea de control, frecvența erorilor depistate este redusă și toate problemele au fost rezolvate satisfăcător:

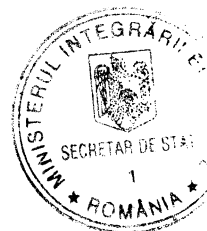
5. (a) În lumina examinării de control și a concluziilor oricărui control național sau din partea Comunității la care am avut acces, este opinia mea personală că declarația finală de cheltuieli prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute în concordanță cu reglementările și prevederile programului, și solicitarea făcută Comisiei pentru plata sumelor de ajutor din partea Comunității pare să fie validă.

Fie, dacă există unele limitări ale examinării de control dar frecvența erorilor nu este ridicată, sau dacă există probleme care nu au fost rezolvate satisfăcător:

5. (b) Cu excepția problemelor la care s-a făcut referire la punctul 3 și (sau) erorile/neregulile care par a nu fi fost rezolvate satisfăcător și la care s-a făcut referire la punctul 4, este opinia mea personală, bazată pe examinarea de control și pe concluziile oricărui control național sau din partea Comunității la care am avut acces, că declarația finală de cheltuieli prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute în concordanță cu reglementările și prevederile programului, și solicitarea făcută Comisiei pentru plata sumelor de ajutor din partea Comunității pare să fie validă.

Fie, dacă există limitări majore ale examinării de control sau frecvența erorilor depistate este ridicată, chiar dacă erorile/neregulile au fost rezolvate satisfăcător:

5. (c) Din cauza problemelor la care am făcut referire la punctul 3 și (sau) a frecvenței ridicate a erorilor arătate la punctul 4, nu sunt în poziția de a exprima o opinie asupra declarației finale de cheltuieli și a solicitării făcute Comisiei pentru plata sumelor de ajutor din partea Comunității.

ÎNȚELEGERE CU PRIVIRE LA NEREGULI, RECUPERAREA SUMELOR PRIMITE GREȘIT PRIN ISPA ȘI VERIFICĂRILE PE LOC

Secțiunea 1

Această înțelegere nu trebuie să afecteze aplicarea în țara beneficiară a regulilor referitoare la procedurile penale sau cooperarea judiciară între țările beneficiare sau între Comisie și țările beneficiare cu privire la problemele penale.

Secțiunea 2

- (1) Țările beneficiare trebuie să comunice Comisiei în 3 luni de la data intrării în vigoare a Memorandumului de finanțare:
  - prevederile stabilite de lege, reglementările sau acțiunile administrative pentru aplicanții măsurilor asistate prin ISPA;
  - lista autorităților și organismelor responsabile cu aplicarea Măsurii, principalele prevederi referitoare la rolul și funcționarea acestor autorități și organisme și la procedurile pentru aplicarea cărora sunt responsabile.
- (2) Țările beneficiare trebuie să comunice imediat Comisiei orice amendamente la informațiile furnizate prin îndeplinirea paragrafului 1.
- (3) Comisia trebuie să studieze comunicările făcute de către țările beneficiare și trebuie să le informeze asupra concluziilor pe care intenționează să le tragă din acest moment. Trebuie să rămână în contact cu acestea cât este necesar pentru îndeplinirea prevederilor acestei Secțiuni.

Secțiunea 3

“Neregulă” înseamnă orice încălcare a prevederilor Memorandumului de finanțare rezultând dintr-o acțiune sau omisiune a unui operator economic, care are, sau a avut ca efect prejudicierea bugetului general al Comunității și/sau a legilor naționale relevante sau o grupă de cheltuială nejustificată.

Secțiunea 4

- (1) În timpul celor 2 luni după sfârșitul fiecărui trimestru, țările beneficiare trebuie să raporteze Comisiei, Oficiului European anti-fraudă, orice nereguli care au fost subiectul inițierii unor investigații administrative sau judiciare.

Pentru aceasta trebuie, pe cât posibil, să dea detalii privind:

- detalii privind Măsura asistată prin ISPA;
  - prevederile care au fost încălcate, natura și suma cheltuielilor; în cazurile în care nu s-a efectuat nici o plată, sumele care ar fi fost greșit plătite dacă nu s-ar fi descoperit neregulile, cu excepția cazurilor când eroarea sau neglijența este descoperită înaintea plății și nu conduce la pedepse administrative sau judiciare;
  - suma totală și distribuția acesteia între diferitele surse de finanțare;
  - perioada în care, sau momentul în care, neregula a fost comisă;
  - practicile folosite pentru comiterea neregulii;
  - felul în care a fost descoperită neregula;
  - autoritățile naționale sau organismele care au întocmit raportul oficial cu privire la nereguli;
  - consecințele financiare, suspendarea, dacă este cazul, a plăților și posibilitățile de recuperare;
  - data și sursa primei informații care a dus la suspiciunea că se comite o neregulă, data la care a fost întocmit raportul oficial privind neregula, și unde este cazul, țara beneficiară și terțele țări implicate;
  - identitatea oricăror persoane fizice sau juridice implicate, exceptând cazurile în care asemenea informații nu au relevanță în combaterea neregulilor din cauza caracterului neregulilor în cauză.
- (2) Unde unele din informațiile menționate la paragraful 1, și în particular cele care privesc practicile folosite în comiterea neregulilor și maniera în care acestea au fost descoperite nu sunt disponibile, țările beneficiare trebuie, pe cât posibil, să furnizeze informațiile lipsă când înaintează Comisiei următoarele raporte trimestriale privind neregulile.
- (3) Dacă reglementările naționale prevăd confidențialitatea investigațiilor, comunicarea informațiilor trebuie să fie subiectul unei autorizări din partea unei instanțe judecătorești competente.

Secțiunea 5

Fiecare țară beneficiară trebuie să raporteze Comisiei și, unde este necesar, statelor membre implicate, orice nereguli descoperite sau presupuse a fi existat, atunci când este de temut că:

- Acestea pot avea foarte rapid repercusiuni în afara teritoriului său și/sau
- Arată că un nou mal-practice a fost implicat (folosit)

Secțiunea 6

În timpul celor 2 luni după sfârșitul fiecărui trimestru, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia, cu referire la orice alt raport anterior întocmit sub Secțiunea 4, despre procedurile instituite ca urmare a neregulilor notificate anterior și a schimbărilor importante care rezultă din aceasta, incluzând:

- sumele care au fost sau se așteaptă a fi recuperate;
- măsurile interimare luate de țara beneficiară pentru asigurarea recuperării sumelor plătite greșit;
- procedurile judiciare sau administrative instituite în vederea recuperării sumelor greșit plătite și pentru impunerea sancțiunilor;
- motivele în cazul suspendării procedurilor de recuperare; pe cât posibil, Comisia trebuie notificată înainte de luarea deciziei;
- orice suspendări a acuzărilor judiciare.

Țările beneficiare trebuie să notifice Comisiei asupra deciziilor administrative sau judiciare sau asupra principalelor motive privind suspendarea acestor proceduri.

Secțiunea 7

Dacă nu există nereguli de raportat în perioada de referință, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia despre acest lucru în aceeași limită de timp stabilită în Secțiunea 4 (1).

Secțiunea 8

Atunci când autoritățile competente din țara beneficiară decid, la cererea expresă a Comisiei, să inițieze sau să continue procedurile legale în vederea recuperării sumelor greșit plătite, Comisia poate să decidă să ramburseze țării beneficiare, total sau parțial, costurile legale și costurile care decurg direct din procedurile legale, la prezentarea probelor documentare, chiar dacă procedurile nu au avut succes.

Secțiunea 9

- 1) Comisia trebuie să păstreze contacte corespunzătoare cu țara beneficiară în scopul suplimentării informațiilor furnizate despre neregulile la care se face referire în Secțiunea 4, la procedurile menționate în Secțiunea 6 și, în particular, la posibilitatea de recuperare.
- 2) Independent de contactele menționate în paragraful 1, Comisia trebuie să informeze țările beneficiare atunci când natura neregulii este de asemenea manieră încât sugerează că practici similare sau identice pot apărea în alte țări beneficiare.

- 3) Comisia trebuie să organizeze pentru reprezentanții țărilor beneficiare întâlniri de informare la nivelul Comunității, pentru a examina împreună cu aceștia informațiile obținute conform Secțiunilor 4, 5 și 6, și paragrafului 1 din această Secțiune, în special cu privire la învățămintele care trebuie trase în viitor referitoare la nereguli, la măsurile de prevenire și la procedurile legale.
- 4) La cererea unei țări beneficiare sau a Comisiei, țările beneficiare și Comisia trebuie să se consulte în scopul eliminării oricărei fisuri care prejudiciază interesele Comisiei, care devine evidentă în timpul îndeplinirii prevederilor în vigoare.

Secțiunea 10

Comisia trebuie să informeze cu regularitate țările beneficiare, în cadrul convenției de prevenire a fraudelor, despre ordinul de mărime al fondurilor implicate în neregulile care au fost descoperite și despre categoriile de nereguli, împărțite pe tipuri și pe sume (valoric).

Secțiunea 11

- (1) Țările beneficiare și Comisia trebuie să ia toate precauțiile necesare pentru a se asigura că informațiile pe care le schimbă rămân confidențiale.
- (2) Informațiile la care se face referire în această Înțelegere nu pot fi trimise în particular altor persoane decât celor din țările beneficiare sau din cadrul instituțiilor Comunitare care au, conform atribuțiilor lor, acces la acestea, decât dacă țările beneficiare care le furnizează au specificat în mod expres aceasta.
- (3) Numele persoanelor fizice sau juridice pot fi dezvăluite altor țări beneficiare sau instituții Comunitare numai dacă aceasta este necesară pentru prevenirea sau pedepsirea unei nereguli sau pentru a stabili dacă o presupusă neregulă a avut loc.
- (4) Informațiile comunicate sau obținute în orice mod, potrivit acestei Înțelegeri, vor fi supuse confidențialității profesionale și vor fi protejate în același mod în care informații similare sunt protejate de legislația națională a țărilor beneficiare care le primesc și de către prevederile corespondente aplicabile instituțiilor Comunității.

În plus, aceste informații nu pot fi folosite în alt scop decât cel prevăzut în prezenta Înțelegere, decât dacă autoritățile care le-au furnizat și-au dat acordul expres, și cu condiția ca prevederile în vigoare în țările beneficiare în care se găsește autoritatea receptoare să nu interzică asemenea comunicare sau folosire.

- (5) Paragrafele de la 1 la 4 nu împiedică folosirea, în orice acțiune legală sau procedură instituită ulterior pentru neconcordanța cu regulile Comunității în domeniul ajutoarelor de preaderare, a informațiilor obținute conform acestei Înțelegeri.

Autoritatea competentă din țările beneficiare care a furnizat aceste informații trebuie informată dinainte de asemenea folosire.

- (6) Când o țară beneficiară notifică Comisia că o persoană fizică sau juridică, al cărui nume a fost comunicat Comisiei conform prezentei Înțelegeri, în urma anchetei ulterioare, se dovedește a nu fi fost implicată în nici o neregulă, Comisia trebuie în continuare să informeze pe toți aceia cărora le-a dezvăluit numele, conform prezentei Înțelegeri, asupra aceluși fapt. Aceste asemenea persoane nu trebuie, după aceea, să mai fie tratate, în virtutea notificărilor anterioare, ca persoane implicate în neregula în vedere.

Secțiunea 12

Sumele recuperate trebuie distribuite între țările beneficiare și Comisie în conformitate cu ratele de cofinanțare, proporțional cu cheltuielile deja făcute de acestea.

Secțiunea 13

Verificările pe loc și inspecțiile efectuate pentru protejarea intereselor financiare ale Comunității împotriva neregulilor, așa cum sunt definite în Secțiunea 3, trebuie pregătite și conduse de către Comisie în strânsă cooperare cu autoritățile competente din țările beneficiare, care vor fi notificate în timp util despre obiectul și scopul verificărilor și inspecțiilor menționate în această Anexă, astfel încât autoritățile să poată acorda tot sprijinul necesar. În acest scop, oficialii țării beneficiare implicate pot participa la verificările și inspecțiile pe loc.

În plus, dacă țara beneficiară implicată dorește, verificările și inspecțiile pe loc pot fi efectuate împreună de către Comisie și autoritățile competente ale țării beneficiare.

Secțiunea 14

Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate de către Comisie asupra operatorilor economici, respectiv asupra persoanelor fizice sau juridice, sau asupra altor organisme naționale cărora le este atribuită putere legală, dacă există motive să se creadă că au fost comise neregularități.

Pentru a facilita efectuarea de către Comisie a acestor verificări și inspecții, operatorilor economici trebuie să le fie solicitată o garantare a accesului la premisele, terenul, mijloacele de transport sau alte domenii, folosite în scopuri de afaceri.

Când este strict necesar pentru a stabili unde și dacă neregulile există, Comisia poate efectua verificări și inspecții la alți operatori economici implicați, pentru a avea acces la informațiile pertinente deținute de acești operatori despre faptele care fac subiectul verificărilor și inspecțiilor pe loc.

Secțiunea 15

- (1) Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate în baza responsabilității și autorității Comisiei de către oficialii sau alți angajați ai acesteia, împuterniciți corespunzător în baza regulamentelor relevante ale Comisiei și numiți de aici înainte “inspectorii Comisiei”. Persoanele puse la dispoziția Comisiei de către țara beneficiară ca experți naționali secundanți, pot asista la aceste verificări și inspecții.

Inspectorii Comisiei își vor exercita puterea pe baza unei autorizații care le atestă identitatea și poziția, împreună cu un document care să indice subiectul și scopul verificării și inspecției pe loc.

Conform legii Comunitare aplicabile, este necesar ca ei să corespundă regulilor de procedură stabilite de legile țării beneficiare implicate.

- (2) Sub rezerva înțelegerii cu țara beneficiară, Comisia poate cere asistența oficialilor din țările beneficiare ca observatori și poate apela la alte organisme care activează sub responsabilitatea sa, să acorde asistență tehnică.

Comisia trebuie să se asigure că toți sus-menționații oficiali și organisme prezintă toate garanțiile cu privire la competența tehnică, independență și respectarea secretului profesional.

Secțiunea 16

- (1) Inspectorii Comisiei trebuie să aibă acces, în aceleași condiții cu inspectorii administrației naționale și în conformitate cu legislația națională, la toate informațiile și documentațiile despre operațiile implicate, care sunt necesare pentru desfășurarea corespunzătoare a inspecțiilor pe loc. Aceștia se pot folosi de toate facilitățile de inspecție ca și inspectorii administrației naționale și pot copia în particular documentele relevante.

Verificările și inspecțiile pe loc pot privi, în particular:

- registre și documente profesionale cum ar fi facturi, liste de termene și condiții, scăpări de plată, declarații ale materialelor folosite și ale muncii efectuate, documente bancare păstrate de operatorii economici, date computerizate;
- sistemele și metodele de producție, ambalare și expediere;
- verificări fizice privind natura și cantitatea bunurilor sau operațiilor finalizate;
- prelevarea și verificarea de mostre;
- progresul lucrărilor și investițiilor pentru care s-a acordat finanțarea și utilizarea investițiilor finalizate;
- documente contabile și bugetare;
- implementarea tehnică și financiară a proiectelor subsidiare.

- (2) Unde este cazul, este în sarcina țării beneficiare, la cererea Comisiei, să ia toate măsurile de precauție corespunzătoare, în conformitate cu legislația națională, în special pentru protejarea probelor.

Secțiunea 17

- (1) Informațiile comunicate sau obținute în orice fel, conform prevederilor acestei Anexe, sunt acoperite de secretul profesional și sunt protejate în același mod în care informațiile similare sunt protejate de către legislația națională a țării beneficiare care le primește și de către prevederile corespondente aplicabile instituțiilor Comunitare.

Asemenea informații nu pot fi comunicate altor persoane în afara celor din instituțiile Comunității sau din țările beneficiare a căror funcție necesită cunoașterea lor și nici nu pot fi folosite de către instituțiile Comunității în alte scopuri decât cele de asigurarea unei protecții eficiente a intereselor financiare ale Comunității în toate țările beneficiare. Când o țară beneficiară intenționează să folosească în alte scopuri informațiile obținute de oficialii care participă sub autoritatea sa ca observatori la verificările și inspecțiile pe loc, trebuie să ceară aprobarea țării beneficiare de unde informația respectivă a fost obținută.

- (2) Comisia trebuie să raporteze în cel mai scurt timp posibil, către autoritățile competente ale țării pe teritoriul căreia au fost efectuate verificările și inspecțiile pe loc, despre orice fapt sau suspiciune legată de o neregulă pe care a aflat-o în cursul verificării sau inspecției pe loc. În orice moment, Comisiei i se va putea cere să informeze mai sus-menționata autoritate despre rezultatele unor asemenea verificări și inspecții.
- (3) Inspectorii Comisiei trebuie să se asigure că la întocmirea rapoartelor lor se ține seama de cerințele procedurale specificate în legislația națională a țării beneficiare implicate. Documentele materiale și probatoare specificate în Anexa 16 trebuie anexate la rapoartele menționate. Rapoartele astfel întocmite trebuie să fie folosite ca probe (admisibile) în procedurile administrative sau juridice ale țării beneficiare în care folosirea lor se dovedește necesară, în același mod și în aceleași condiții ca și rapoartele întocmite de inspectorii administrației naționale. Acestea trebuie să fie subiectul acelorași reguli de evaluare ca acelea aplicabile rapoartelor administrative întocmite de inspectorii administrației naționale și vor avea aceeași valoare ca acestea. Când o inspecție este desfășurată împreună, inspectorii naționali care au luat parte la operație vor fi rugați să contrasemneze raportul întocmit de către inspectorii Comisiei.

Secțiunea 18

Când operatorii economici la care se face referire în Secțiunea 14, se opun unei verificări sau inspecții pe loc, țara beneficiară implicată, acționând în conformitate cu regulile naționale, trebuie să acorde inspectorilor Comisiei sprijinul necesar pentru a le permite acestora să își îndeplinească sarcinile de verificare sau inspecție pe loc.

Este de datoria țării beneficiare să ia toate măsurile necesare în conformitate cu legislația națională.

CERINȚELE DE INFORMARE ȘI PUBLICITATE

Regulile stabilite în Anexa III.6 (paginile 47 la 52) referitoare la informare și publicitate au încă un caracter provizoriu. De aceea, regulile consimțite în acest Memorandum de finanțare nu impun regulile care vor fi aplicate altor măsuri care beneficiază de asistență financiară ISPA.

CERINȚELE DE INFORMARE ȘI PUBLICITATE

REGULILE PRIVIND DETALIILE ÎNȚELEGERII DE INFORMARE ȘI PUBLICITATE

1. Obiectivele și scopul

Măsurile de informare și publicitate privind asistența acordată prin ISPA au ca scop:

- să mărească conștientizarea și transparența publică față de activitățile Comunității Europene;
- să informeze potențialii beneficiari și organizațiile profesionale despre posibilitățile ISPA;

Informarea și publicitatea trebuie să privească toate proiectele pentru care ISPA asigură asistență financiară. Ținta măsurilor de informare și publicitate este de a informa publicul general și, de asemenea, potențialii beneficiari, inclusiv:

- autoritățile regionale, locale sau publice;
- partenerii sociali și economici;
- organizațiile neguvernamentale;
- operatorii și promotorii de proiect;
- orice alte părți interesate

de oportunitățile oferite de ISPA.

2. Principii generale

Organismele responsabile cu implementarea proiectelor ISPA (denumite aici și în continuare ca “organisme responsabile”) sunt răspunzătoare pentru toate măsurile de publicitate imediate. Publicitatea trebuie condusă în cooperare cu departamentele Comisiei, care vor fi informate de măsurile luate în acest scop.

Organismul responsabil trebuie să ia toate măsurile administrative necesare pentru a asigura aplicarea efectivă a acestor aranjamente și să colaboreze cu departamentele Comisiei.

Măsurile de informare și publicitate trebuie luate în timp util, imediat după ce asistența ISPA este aprobată. Comisia își rezervă dreptul să inițieze procedura de restrângere, suspendare sau anulare a asistenței ISPA, dacă țara beneficiară nu își îndeplinește obligațiile stabilite în prezenta Anexă.

3. Îndrumări privind activitățile de informare și publicitate

În afara regulilor detaliate stabilite la punctul 4, următoarele principii trebuie aplicate în conformitate cu toate măsurile de informare și publicitate:

3.1. Media

Organismul responsabil trebuie să informeze media în cel mai corespunzător mod despre acțiunile cofinanțate prin ISPA. Participarea Comunității Europene va fi reflectată exact în aceste informări.

Pentru aceasta, lansarea formală a proiectelor și fazele importante ale implementării lor vor face subiectul unor măsuri de informare, în special în mijloacele media regionale (presă, radio și televiziune). Trebuie asigurată o colaborare corespunzătoare cu Delegațiile Comisiei în țările beneficiare implicate.

3.2. Acțiunile de informare

Organizarea acțiunilor de informare cum ar fi conferințe, seminarii, târguri și expoziții legate de implementarea proiectelor parțial finanțate prin ISPA trebuie să menționeze explicit participarea Comunității Europene. Trebuie să se beneficieze de această oportunitate pentru a se expune steagul Comunității Europene în sălile de conferință și emblema Comunității Europene pe documente. Delegațiile Comisiei în țările beneficiare trebuie să sprijine, dacă este necesar, organizarea și desfășurarea unor asemenea evenimente.

3.3. Material informativ

Publicațiile (cum ar fi broșuri și prospecte) despre proiecte sau măsuri similare trebuie să conțină pe copertă o indicație clară a emblemei Comunității Europene când se folosește și o emblemă națională, regională sau locală.

Când publicația include o prefață, aceasta trebuie semnată atât de persoana responsabilă din țara beneficiară cât și, din partea Comisiei, de Membrul Comisiei responsabil sau de către un reprezentant desemnat, pentru a asigura faptul că participarea Comunității Europene este clară. Aceste publicații trebuie să facă referiri la organismele responsabile pentru informarea părților interesate.

Principiile sus-menționate se vor aplica de asemenea și materialelor audio-vizuale sau de pe paginile web.

4. Obligații ale țărilor beneficiare

Informarea și publicitatea trebuie să facă obiectul unui șir coerent de măsuri definite de către organismul responsabil în colaborare cu Comisia, pe durata proiectului. Țările beneficiare trebuie să se asigure că reprezentanții Comisiei, inclusiv Delegațiile sale sunt corect implicate în cele mai importante activități legate de ISPA.

Când proiectele sunt implementate, organismul responsabil trebuie să ia următoarele măsuri care să indice participarea ISPA în proiectele menționate:

a) Informarea referitoare la proiect

Măsurile de informare și publicitate prompte trebuie luate pentru a conștientiza publicul general de asistența acordată de Comunitatea Europeană prin ISPA. Organismul responsabil trebuie să publice conținutul proiectelor în cea mai adecvată formă și să se asigure că asemenea documente sunt difuzate către media locală și regională și să le țină la dispoziția părților interesate. Măsurile prompte vor include:

- plăci de avizare ridicate la locul lucrărilor;
- plăci comemorative permanente pentru infrastructurile accesibile publicului general

ambele fiind instalate în conformitate cu aranjamentele speciale privind informarea pe teren, detaliate mai jos.

b) Informații generale referitoare la ISPA

În plus față de punctul (a), organismul responsabil, împreună cu Coordonatorul Național ISPA, este responsabil pentru difuzarea regulată a informațiilor generale despre asistența ISPA alocată țării lor, subliniind implementarea proiectelor și rezultatele obținute. Această informare generală trebuie să aibă loc cel puțin o dată pe an și să fie făcută disponibilă Comisiei pentru raportul anual. Informarea va avea forma unor broșuri de interes general, material profesional audio-video (de exemplu videoclip) și conferințe de înștiințare la un nivel corespunzător. Informarea trebuie să grupeze proiectele după natura lor și/sau să se focalizeze pe proiectele de interes relevant. Trebuie actualizată anual și transmisă către televiziunile sau posturile de radio naționale și regionale, către Comisie și, la cerere, către alte părți interesate, așa cum sunt definite în paragraful 1.

5. Activitatea Comitetelor de Monitorizare

Comitetele de Monitorizare trebuie să se asigure că există informații adecvate cu privire la activitatea lor. În acest scop, fiecare Comitet de Monitorizare trebuie să informeze media, cât de des consideră necesar, despre progresul proiectului(elor) pentru care sunt responsabile. Președintele va fi responsabil pentru contactele cu media și va fi asistat de către reprezentanții Comisiei.

Pregătirile corespunzătoare vor fi făcute de asemenea în colaborare cu Comisia și cu Delegațiile acesteia în țările beneficiare, atunci când au loc evenimente importante cum ar fi întâlniri la nivel înalt sau inaugurări.

Reprezentanții Comisiei în Comitetele de Monitorizare, în colaborare cu organismele responsabile, vor asigura concordanța cu prevederile adoptate privind publicitatea, în special acelea care privesc plăcile de avizare și plăcile comemorative (vezi prevederile de mai jos).

Măsurile de informare și publicitate și probele adecvate, cum sunt fotografiile, trebuie să fie înmânate Președintelui de către organismul responsabil. Copii ale unor asemenea materiale vor fi transmise Comisiei.

Președintele Comitetelor trebuie să înainteze Comisiei toate informațiile necesare a se avea în vedere la întocmirea raportului anual al acesteia.

6. Prevederi finale

Organismul responsabil poate, în orice moment, să desfășoare acțiuni suplimentare pe care le consideră necesare.

Acesta trebuie să consulte Comisia și să o informeze despre inițiativele pe care le are în așa fel încât Comisia să poată participa corespunzător la îndeplinirea acestora.

Pentru a facilita implementarea acestor prevederi, Comisia, prin Delegația sa la locul de desfășurare, va asigura asistență sub forma unui manual care va fi întocmit în limba națională. Acesta va conține îndrumări detaliate în formă electronică (CD-ROM) și va fi disponibil, la cererea contractanților, la organismul responsabil sau la Coordonatorul Național ISPA.

Măsuri speciale privind plăcile de avizare și pe cele comemorative

Pentru a asigura vizibilitatea proiectelor ISPA, țările beneficiare se vor asigura că sunt îndeplinite următoarele măsuri de informare și publicitate:

1. Plăcile de avizare

Plăcile de avizare vor fi ridicate la locul de desfășurare a lucrărilor pentru proiectele asistate prin ISPA. Asemenea plăci de avizare trebuie să cuprindă un spațiu rezervat indicațiilor privind participarea Comunității Europene.

Plăcile de avizare trebuie să aibă o dimensiune potrivită cu scala operațiunilor desfășurate.

Selecția plăcii de avizare rezervată Comunității Europene trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- trebuie să ocupe cel puțin 50 % din suprafața totală a plăcii de avizare;
- trebuie să poarte emblema standard a Comunității Europene și să cuprindă textul următor, așa cum este prezentat în tabelul atașat.

Atunci când organismul responsabil nu ridică propria sa placă de avizare care să anunțe implicarea acestuia în finanțarea proiectului, asistența acordată de Comunitatea Europeană trebuie anunțată pe o placă de avizare specială. În asemenea cazuri, prevederile sus-menționate referitoare la partea Comisiei Europene se aplică prin analogie.

Plăcile de avizare trebuie înlăturate nu mai târziu de 6 luni de la data finalizării lucrărilor și înlocuită de o placă comemorativă, în conformitate cu prevederile de la punctul 2.

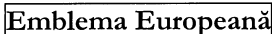
2. Plăcile comemorative

Plăci comemorative permanente trebuie plasate pe teren, și trebuie să fie accesibile publicului general. În afara emblemei Comunității Europene asemenea plăci trebuie să menționeze contribuția Comunității Europene la proiect.

Trebuie folosit textul următor ca model pentru conținutul cerut:

“Acest proiect a fost cofinanțat cu % de către Comunitatea Europeană. La finalul lucrării în ..... (se menționează anul), costul total al proiectului a fost de ..... (moneda națională), și contribuția totală a Comunității Europene a fost de ..... (moneda națională).”

= EXEMPLU =

Titlul proiectului Localizarea			
	Finanțat de:		
	Uniunea Europeană (grant)	.... Euro	.... (moneda națională)
	IFI (împrumut)	.... Euro	.... (moneda națională)
			.... (moneda națională)
Autoritatea de implementare:	{Ministerul...} {Agenția...}		
Beneficiar:	{Numele beneficiarului}		
Supervizare și management:	{Numele firmei}		
Contractant:	{Numele contractantului}		

Se certifica traducerea cu originalul in limba engleza:

- Maria Crivineanu – secretar de stat

- Eugen Teodorovici – director DIS

